

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, október 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérekik: Hallgatni arany.**
- A szegénytvény eltörlése.**
- Lenni, vagy nem lenni!**
- Aradi iparosok és kereskedők nagygyűlése.**
- Wekerle tehenet vess.**
- Hegyl páter kegyelmet kap.**
- Keresik a gárdakapitányt.**
- Két leány drámája.**
- Zilahy pörei.**
- Páris Gábor nyugdíja.**
- Híres szélhámosságok.**
- A Rákóczi-törvény.**
- Gyermekintézet Aradon.**
- Egy szótöbbség.**
- Foghásra ítélt milliomos.**
- Tárcsa: Az ítélet. Írta: Biró Lajos.**
- Csarnok: Levelek. Írta: Beatrice.**

Hallgatni arany.

Arad, október 19.

Hullámszik az őszi korzón a tömeg, vad rohanásban és sétáló léptekkel haladnak az utcán az emberek; megjelennek az új őszi kalapok, amelyek nagyok és tollasak, az új divat szerint, feltűnnek az új kockás felöltők, amelyek ismét bővekek és terjedelmesek; derék családapák robotolják esti sétáikat, vig kedvű asszonyok flörtölnek és üzik a szembeili hadakozást, leányok sóhajtanak ábrándosan ifjakra, a legfrissebb orfeumi viccekkel szellemeskednek az udvarlók, automobil sipja is belelésztelenedik reklámos feltűnési vágygyal a zajba, a hullámszásba, amely Arad egyetlen modern

és világított utvonalon valóban nagyvárosias. Az őszi korzó nálunk, ahol a kulturális cselekedetek és intézmények száma vajmi kicsiny, az egyetlen társadalmi összejövetel: nálunk nincsenek fölolvadó délutánok, vitaesték, előadások, sétahangversenyek, nálunk a művészetet a fázva fujdogáló katonabanda, a társadalmi életet ez a korzói egymástmegbámulás pótolja. Az őszi korzó nálunk nemcsak sétahely, amely szerelmeseknek módot ad az egymás megbámulására, derék és jónevelésű embereknek a mások megszólására, rossz gyomru embereknek egészségük helyreállítására, — nálunk társadalmi intézmény is: a polgárság találkozóhelye, szórakozása, gyönyörűsége.

Az őszi korzóról írunk ezen a helyen, ahol elvontan és komoly okfejtéssel szokásunk megvitatni jelentős közdolgozatokat. Amde úgy érezzük, hogy vannak dolgok, jelenségek, amelyeknek megbeszélése ha szokatlan is, de nem jelentéktelen. Vannak dolgok, amelyekről hallgatni arany, mert szomorú, sajnálatos és káros elmondani olyan dolgokat, amelyeket mindnyájan tudunk, de amelyekről mindnyájan titkolódzunk. Vannak dolgok, amelyekről hallgatni arany, helyes, okos, sőt illő dolog is, de amelyekről beszélni nyíltan és komolyan kötelesség. Némely dolog csak látszólag jelentéktelen, de valójában fontos és jelentéktelenséget csak a nagyképu mellőzés és az ostoba hallgatás kölcsönöz neki. A mi társadalmunkban és a

mi közéleti berendezkedésünkben, amelyben pedig állandóan és folyvást az erkölcs nagy szavaival dobálódzunk, s amelyben a köztisztesség látszatának köpönyegébe burkolja magát mindenki, egyszerűen elmellőz az álszemérem minden olyan jelenséget, amely cáfolása, meghazudtolása a mi álerkölcseinknek.

Hazugok az erkölcsök, de vannak hazugságok, amelyeket tőrni már nem lehet, mert durvák, piszkosak és kiáltó módon becsúsznak. Hazudjuk az erkölcs városát: Szinpadunkról kitiltjuk még a modern irodalom szabadabb és értékes termékeit is, szívünkbeli a szemérem ajkainra költözött és erkölcsök vagyunk a szavainkban, a külszínben, de arra már nem vagyunk képesek, nem vagyunk merészek, hogy az utcát és a társadalmat megtisztítsuk a bűn salakjaitól. Nem az erkölcsnemesítő prédikátor, sem pedig a szemérmes puritán hangja az, amit mi hallottunk, hanem a közizlés, amely nem tőr meg fürtelemeket és gyalázatokat.

Főkapitány ur, On, aki ennek a városnak rendészeti ügyeit kellő számú rendőrség nélkül önmegelegedésére üzi, vegye tudomásul erkölcsrendészeti kötelességeit is. Egyáltalán nem hivatása sem az újságnak, sem pedig senkinek, hogy Onnek elmondjon mindent, amit ugyanis mindenki tud. De azt meg kell követelni, hogy az utcát tisztítsa meg azoktól, akik ott az On türelmességét és nemtörődömségét jelképezik és kihasználják. Valamint azt is

Az ítélet.

Írta: Biró Lajos.

(A városzoba lassanként kiürül. Egy magas, széles vállu, sápadt huszárkapitány várakozik még és egy öreg asszony. A szolga meghajlik a huszárkapitány előtt, jelezvén, hogy rajta a sor. A katona egy intéssel válaszol: elsőbbséget ad az öreg asszonynak, ő utoljára akar bemenni. Pár percnél várakozás után az asszony kijön és a huszárkapitány belép az orvoshoz.)

Az orvos: (Kissé rövidlátó szemmel, kutatva tekint rá.)

A kapitány: (zavartan): Nem tudom... megismerse... be kell mutatkoznom.

Az orvos: Oh, te vagy az édes öregem. Dehogyan kell bemutatkoznod. Ne gyon, nagyon örülök, hogy látlak. Új le. Hogy vagy? Remélem, nem valami baj juttatott ahhoz a szerencséhez, hogy felkeressz.

A kapitány: De... őszintén szólva... igen.

Az orvos: A színed, hogy megmondjam az igazat, nem nagyon tetszik nekem. Csak nem valami betegség?

A kapitány: Betegség... vagy még rosszabb, mint a betegség. Még sokkal rosszabb.

Az orvos: Oh, komoly dolog? Hát csak ki vele gyorsan, nyíltan. Sok mindennek a végére járunk mi... Nem olyan vigasztalan semmi, mint a hogy az emberek képzelik. A

halált nem lehet meggyógyítani, de azonkívül talán mindent.

A kapitány: Kérlek... te tudod, mennyire szerettelek téged... már mikor az ezrednél voltál... mikor elmentél, akkor is neked adtam igazat... komisszág volt úgy banni azokkal a beteg batonákkal... nagyon becsületese embernek tartottalak...

Az orvos: (Komolyan) Annak tarthatsz most is.

A kapitány: Hallottam, hogy te azóta híres orvos letél, ideg orvos; egyetemi tanár is lettél...

Az orvos: Csak magántanár.

A kapitány: Az mindegy. Szóval híres orvos vagy, becsületese, jó ember vagy, (habozva) nekem barátom.

Az orvos: Igen, igen.

A kapitány: Ugy beszéltek hát hozzád, mint a gyóntatópaphoz. Nálad titok marad.

Az orvos: Igen.

A kapitány: És te talán meg tudsz gyógyítani?

Az orvos: Amit ember tehet, azt megteszem. Beszélj el nyíltan, bátran, őszintén mindent.

A kapitány: Igyekszem röviden elmondani. Tudod, hogy én tíz évvel ezelőtt — emlékszel, még hadnagykoromban — eljegyeztem magamat.

Az orvos: Igen... igen... a...

A kapitány: Szóval emlékszel rá. A menyasszonyom akkor huszonegy éves volt. S ép,

fiatal. De akkor nem vettem el. A kaució miatt. Szegény lány volt, nekem sem volt semmi. Kélni nem akartam. Mihez kezdtem volna? Nem mehettem finanszok. Vártunk hát és szerettük egymást. Az evok elmúltak és a szerelem is elmúlt. Jártam hozzájuk, de csak megszerkesztésből, udvarlásságból, jósból. Nem akartam elmaradni. Mire való lett volna? Házasodni úgy sem akartam és csak megbántottam volna. A szerelemből — legalább a magam részéről — lett egy langyos barátság. Megbacsítottam őt; kissé fnyar, néha keserű, de okos, jó és művelt leány volt. Egy felévvél ezelőtt azonban nagy baj történt.

Az orvos: (Felemelő lejár.)

A kapitány: Nem szabad semmi rosszat gondolnom. A nagybátyja meghalt és ráhagyta a vagyonát. Csinos, mondhatnám nagy vagyon volt. Most tehát hozzám jöhetett feleségül. Ekkor megrémültem. Szemügyre vettem őt és láttam, hogy nem tetszik nekem. Hogy nekem nem kell. Elfonyadt, elhervadt észrevétlenül; elszáradt lassan a hosszú lányaságban, elvirágzott; megrutult. Előtte állott az a kérdés, elvegyem-e így, igen vagy nem? Azt mondtam magamban: nem. Visszavonultam. Nem mutatkoztam. De ekkor megröghent a családja. Hogy becsületességet követek el. Megröghent a magam családja. Hogy ostoba is vagyok, hiszen elég gazdag. Hogy nem szabad őt cserben hagynom tíz évi várakozás után. Ő maga sirt, megbetegedett. Még akar halni, mondták. Én küzdöttem, védekeztem, tiltakoztam. Baldogta-

meg lehet kívánni, hogy a nyilvánosság elé ne mérészkedhessenek azok, akiknek ott nincsen keresetük, csak épen keresetet akarnak.

Hallgatni arany bizonyos dolgokról és nem volt kellemes ezeket a dolgokat elmondani. Amde végtére is bizonyos dolgokat tovább tűrni nem lehet. Az utcára kiszabadítani a szennyet nem szabad. És nem szabad arra az utcára, ahol vig zene mellett „kulturéletet” él és szórakozik az aradi társadalom. Elég szomorú, hogy ilyen jelenségekről minálunk még beszélni is kell, de a félretaposott cipősarkak nyomait le kell söpörni az aradi erkölcsi élet tisztaságáról. Lehet a szemérmünk álszemérem, lehet az erkölcsünk hazug, de legalább a déli korzó verőfényes napsugarában és este a villámos lámpák fényében kendőzzük ki magunkat. Utóvégre a bűn is megtalálhatja a maga hajlékát, a szemérmelenség is az érvényesülését, a rendőri elnézés is a jogosultságát, de a végletekig való türesem ezeknek a dolgoknak már erkölcselenségi bizonyítvány azokról, akik ezeket a dolgokat nem akarták meglátni.

Hallgatni arany. Szó sem essék többé erről. Hanem cselekedni méltóztassék, főkapitány ur. Főleg pedig söpörni. A szeméremtér sohasem kár. Szeméremtér pedig akad elég. A szeméremtérre sem kell érte menni.

(—)

A szegyéntörvény eltörlése.

Apponyi válaszol.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 19.

Kiseb álmosan indul meg ma a munka!

Az emberek gyéren szállingóznak — pedig hát a folyosón érdekesebbnél érdekesebb hírek leselkednek rájuk. Itt van mindjárt a Zichy-affér, a komoly tragédiának indult affér most már teljesen komédiává laposodott.

— Hiszen itt számla-kifizetésről van szó! — nevetnek mindenfelé.

A Niedermann-ésanatórium borsos számlát nyújtott be a nemes grófnak — azért, mert az egészségét helyreállították. Most ki kellene fizetni a számlát és erre Zichy úgy tesz, mintha nem lenne egészséges.

A Goluchowski-ügyről szintén sok szó esik. A függetlenségi biztostra veszik, hogy a külügyminiszter le fog mondani állásáról.

Beszélnék még szubvencióról is, de már nem olyan hangosan. (Elvégre mindenkit megverhet az isten egy adag szubvencióval.) Tizenegy óra felé megérkezik Apponyi, aki tulajdonképpen a mai nap hőse. Három interpellációra fog válaszolni.

— Mind a hármát tudomásul vesszük! — biztatják a folyosón.

A közoktatásügyi miniszter mosolyog és nem szól semmit a jövevény biztatásra.

Az ülés végén választják azt a zsűrit, amelyik Mikszáth Kálmán összeférhetlenségi ügyében fog még ma itélkezni.

Tavirati értesülésünk:

(Folyó ügyek.)

Tizenegy órára van kitűzve az ülés, de érdeklődés hiányában Justh Gyula elnök alig valamivel 12 óra előtt nyithatja meg.

Elnök az előterjesztések között figyelemre méltó a Hazat, hogy fél kettőkor kísorsólják az összeférhetlenségi zsűrit Mikszáth Kálmán ügyében. Azután közölte, hogy a miniszterelnök áthírat küldött, amelyben felhívja a Házat, hogy tegye meg a Rákóczi ünnepen való részvétel dolgában az előterjesztéseit. Az áthírat röviden magában foglalja az ünnep programját is. A multkor határozat kiegészítésül javasolja, hogy e hónap 26-ától 31-éig a Ház ne tartson ülést, hogy Zichy gróf Jenő vezetése alatt Leszkay Gyula, Czobor László és Csernoch János képviselőket bizza meg azzal, hogy a hamvakat Orsovától a temetésig kísérik és fölkeri a képviselők közül azokat, akik a díszőrségben részt akarnak venni, hogy az elnöki hivatalban jelenkezzenek. (Hejjeslés.)

Elnök jelenté továbbá, hogy Késmárk külön meghívta ünnepére a Házat. Jelenti, hogy az összeférhetlenségi állandó bizottság Simkó József képviselő összeférhetlenségi ügyében nov. 3-ára tűzte ki a tárgyalást.

(A Ház felől.)

Most ünnepi jelenet következett. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök szólásra jelentkezett s a mikor megkezdte beszédét, az egész Ház feláll s így hallgatja végig.

Wekerle Sándor: II. Rákóczi Ferenc emlékére alkotott törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé. (Eljenzés.) A király teljesítette a nemzet óhaját. II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak hamvait hazahozták. Ebből az alkalomból Rákóczi érdemeit megőrkítő törvényt terjeszt be. Ehez nem szükséges indoklás. Kéri, hogy a javaslatot sürgősen tárgyalják le. (Eljenzés.)

Több bíráló bizottság előadója János jelentést a Háznak s mielőtt következne a külügyminiszter válasza, megállapítják a következő ülés napirendjét.

Elnök javasolja, hogy a következő ülés szombaton legyen, napirendjére tűzzék ki az iparfejlesztésről szóló törvényjavaslatot és a bejelentett mentelmi ügyeket.

A Ház ehhez hozzájárul.

(Lukács György iskolarendelése.)

Apponyi Albert gróf: Válaszol Petrovics képviselő interpellációjára, mely arról szól, hogy hajlandó-e a miniszter visszavonni Lukács György népiskolai rendeletét. Ebben a kérdésben ragaszkodik a képviselőház határozatához, melylyel bizonyos dolgoktól eltiltotta a törvénytelen kormányt. Erre nem vonatkozik az a határozat. Egyébként mindentől eltekintve, a rendelet intézkedései érdemben helyesek s miután ő a tiszta helyzetnek a híve, legközelebb november 1-én fogja rendezni a kérdést és ez ügyben törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé. (Eljenzés.)

Petrovics István: Ha egy kormány törvénytelen, akkor annak minden ténykedése sz. Apponyinak így kellett volna eljárni a kérdéses rendelettel. A választ nem veszi tudomásul.

A Ház a választ tudomásul veszi.

(A román egyház ellen.)

Apponyi Albert gróf: Manegutiu Miklós gör. kat. főesperes dolgában válaszol Bánffy báró interpellációjára. Miután még nem érkeztek be az összes adatok, most csak erre az interpellációra válaszol. Bánffy másik interpellációjára a naszódvidéki iskolai ösztöndíjak dolgában később fog válaszolni. Előadja röviden a Manegutiu ügy historikumát és konstalálja, hogy a nagyszabeni gör. kat. konzisztórium eljárása szabálytalan volt. A konzisztórium utolsó ítélete jogerős s most már csak annyit tehet, hogy felülvizsgálatot rendel el. (Hejjeslés.)

lanok leszünk mind a kettő, ezt erősítettem. De rárohantak, megrohantak, elkábítottak. legyőztek. A fenyegetésnek, a kérésnek, a sirásnak betekig ellent állottam. Agyon akartam löni magamat. Végre ő maga jött el hozzám sápadtan, betegen. Hát megadtam magamat. Feleségül vettem. (Elhallgat.)

Az orvos: És?

A kapitány (söhajtván): Ez az ügy félévvel ezelőtt volt. (Küzdődik zavarával, a szégyenkezésével.) Azóta rettenetes az életem.

Az orvos: Miért? Mondd el bátran. Mintha magadnak mondanád el.

A kapitány (kitérve): Utálom. Utálok. Utálok. Nem: nem szeretem. Az semmi. De utálok, utálok, fizikailag undorodom tőle, megráz, gyötör, kínoz a görcsös undor, ha mellette vagyok. Mást eikerülhet az ember. De a feleségét!... Érted: vannak a házassátnak részletei, titkai. Engem megfojt, megöl az undor. Érted ezt?

Az orvos: Ezt értem.

A kapitány: Most azt kell megmondanod, mit tehetek én ez ellen? Valamit tennem kell. Mielőtt nyugodtan, csendesen, de ha meg kell csókolnom, akkor megmozdul bennem valami. Valami háborgó tiltakozás. Azt mond meg, mit lehet ez ellen tenni? Hogy lehet ezt gyógyítani?

Az orvos (jóindulatu elnéző mosollyal): Gyógyítani ezt orvos nem tudja. Recept ez ellen nincs. Az embernek össze kell szednie magát, erőt kell vennie magán. A megszokás...

A kapitány: Nem, ne mondd ezt. A megszokás nem használ. Én is ezt mondom magamnak egy félév óta: majd a megszokás... nem, nem tudom ezt eltűrni. A vérem, a fejem, a szívem egyre háborog. Már beteg vagyok.

Az orvos: Mi bajod van?

A kapitány: Szédülök. Rémeket látok. Gyáva vagyok. Mikor a mult héten a svadronnal neki lovagoltam egy őröknek, az jutott eszembe, hogy az árcot, egy kicsi rongy árcot, nem bírja a lovam és szégyenszemre elfordultam. A kommandót hibáan adom. A gyakorlaton nem tudok megszabadulni attól a gondolatától, hogy a tárcámat otthon felejtettem... ostobáskodom... megszedülök... és a tárcsa a zsebemben van. A multkor a tábori misén az jutott eszembe, hogy rettenetes lesz hazamenni és majdnem belekialítottam a pap szavába. Rosz vagyok a katonákhoz. Kegyetlenkedem. Leszavanyodtam. Sápadt vagyok és néha azt hiszem, mindjárt kiesik a kard a kezemből.

Az orvos (figyelmesen beletekint a katona reszkető szemébe; nézi a vonagló arcát): Bizonyos, hogy ezek mind beteges tünetek. Nem nagyon komoly dolog: egy kezdődő neurasténia. De eejt kell venni a nagyobb bajnak. Bizonyos vagy benne, hogy mind attól van?

A kapitány: Oh bizonyos. Három napig nem voltam otthon és feléledtem.

Az orvos: Nem tudod legyőzni ezt az érzést? Ha egy-két hónapra szabadságra mennél.

A kapitány: Aztán újra kezdődne. Nem tudok rossz lenni hozzá, nem tudok durva, kemény, brutális lenni. Hiszen ő nem tehet róla. Jó vagyok hozzá, udvarias... nyujtja az ajkát... és akkor vége mindennek.

Az orvos (egy pillanatnyi gondolkodás után, röviden, keményen): Elválnál!

A kapitány: Ez az éppen, amit nem akarok, nem tudok, nem merek megtenni. A rokonsággal nem törődöm. De ő szegény. Hogy meg lesz alázva. Milyen boldogtalan lesz.

Az orvos: Sokkal boldogtalanabb lenne, ha

együtt maradtatok. Te is belepusztulnál, ő is szerencsétlen lenne. Mind a kettőtök érdekében gyorsan, elszántan, határozottan kell es lekedned. Végre is két életről van szó. Te újra fogsz élni, ő is boldog lehet mással... Az elválásnak van olyan módja, a mely az asszonyt nem alázza meg. Ki kell eszelned egy ilyen módot és bátran: rajta!

A kapitány: Hát nincs orvosság? Nem lehet gyógyítani azt, hogy én ne undorodjam?

Az orvos: Ezt nem lehet gyógyítani.

A kapitány: Vagy nem lehet azt gyógyítani, hogy én ezt az érzést el tudjam viselni. Hogy feláldozzam magamat érte, de ne menjek tönkre bele, ne boldoguljak meg bele.

Az orvos: Csak, ha magadban érzed rá erőt. Orvos itt nem tehet semmit. Az okot keresheti csak és igyekszik az okot megszüntetni.

A kapitány (remegve, elszántan): Tehát te is azt tanácsolod, mint orvos és mint barát, hogy elváljak tőle, akárhogy is sajnálom is.

Az orvos: Azt. Az élet parancsának engedelmeskedni kell.

A kapitány (remeg az izgatottságtól, felugrik. Kezet nyujt az orvosnak; megrázza a kezét): Köszönöm.

A katona elrohan. Az orvos utána tekint. Érz, hogy ítéletet mondott, érz annak az ítéletnek a kegyetlenségét, a melyet a parancsoló élet, a szarnok természet nevében mondott egy boldogtalan, ártatlan, bűntelen, rut nő felett. Elgondolkozik. Tisztának találja a lelkiismeretét, de a szíve megteik szomorúsággal.

Bánffy Dezső báró: A választ tudomásul veszi. Szükségének látja, hogy az autonómiával visszaélő román egyházzal szemben a magyar állam érvényesítse tekintélyét.

A Ház a választ tudomásul veszi.

(A tanítók — állami tisztviselők.)

Apponyi Albert gróf válasza Vízzy Ferencnek arra az interpellációjára, melyben kérdi, hogy hajlandó-e a tanítókat az állami tisztviselők közé sorozni. A kormány ebben a kérdésben nagy áldozatokra kész. Talán még ebben az esztendőben abban a helyzetben lesz, hogy a kormány előterjesztést tesz a tisztviselők szolgálati pragmatikája dolgában és ebből a tanítók is megkapják részüket. Egyébként máris megtett minden lehetőt a tanítók helyzetének javítására, még az 1906 évi költségvetés előtt.

Vízzy Ferenc: A választ tudomásul veszi.

Elnök: Kíváncsok, hogy módot nyújtsanak az igazságügyi bizottságnak, hogy azonnal jelentést tegyen a Háznak. E őbb azonban hitelesíteni kell a jegyzőkönyvet. Ezért az ülést tíz percre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Elnök az ülést megnyitja.

Várady jegyző: Felvevő a jegyzőkönyvet. Hódy Gyula leditványozza, vegyék be a jegyzőkönyvbe, hogy a Ház élve hallgatta végig a miniszterelnök előterjesztését.

A jegyzőkönyvet ilyen értelemben módosították és hitelesítették.

Elnök: Fél kettőig az ülést felfüggeszti, akkor történi a sorsolás.

A bizottság kisorolása után az ülés véget ért.

Lenni, vagy nem lenni!

(Arad a művészetért.)

Arad, október 19.

(Beküldött.) Nem vagyok szakértő, de azért rendkívül érdekel minden olyan esemény, minden olyan mozgalom, amely a művészekre vonatkozik, avagy összefügg azokkal.

Képzhető tehát, milyen rezső özmével üdvözlök minden, városom gazdag talajából felszűrő művészcsemétét és hogy milyen üdvösnök, nagyszerűnek tartom a városi törvényhatóság művészeti ösztöndíjait.

Most is az októberi közgyűlés feladata leendő ezeket a stipendiumokat a hét pályázó közül a négy legelőbbet ígérő tehetségnek odaítélni.

Mert lelkesedem a delogért, azért érdeklődöm is iránta és persze információkat szerzek be — nem csupán kíváncsiságból. Feltétlenül megbízható információim pedig a következők:

A törvényhatóság kebeléből kiküldött műbíró bizottság a közgyűlésnek, mint az ösztöndíjra legérdemesebbeket, ajánlja: Sztojka Annát, Illence Lipótot, Balla Bélát és Bedeási Istvánt, és én a magam részéről csak üdvözölhetem a bizottságot helyes ítéletéért. Szilárd meggyőződésem ugyanis, hogy (Sztojka k. a-t és tehetségét nem ismerem) mindhárom ifju tehetségénél fogva megérdemli és ki is fogja érdemeit az ösztöndíjat — és azt is tudom, hogy mindhárom ifju reá is van szorulva azon csekély 600 koronákra, mert azok nélkül egyik sem képezhető még tovább.

S itt jön a bökkenő.

Varjassy Árpád, a nevezett bizottság egyik tagja ugyanis kijelentette, hogy ő a közgyűlésen az iránt tesz javaslatot, hogy az ösztöndíjakat egyelőre, addig míg egy, ugyancsak javaslatba hozandó tágabb körű műbíró bizottság meg nem alakul, ki se adják. És itt jutok cikkem címének megokolásához.

Mihelyt Varjassy ilyen értelemben felszólal, lesznek olyanok a város atyái között, akik azt válaszoladják:

„Ha ti nem találtok feltétlenül érdemeseket a 7 közül, úgy egyáltalán ne adjuk ki az

ösztöndíjakat, hiszen egyszer a miniszter egy leiratban amúgy is azon kérdést tette fel, nem-e volna jobb egészen bezúratni azokat?!” S ha a felszólalók még a 72 százalékos pótszónknak miatta egy pár könnyekkel súlyosított zokszót is belevegytének, úgy bizonyosak lehetünk, hogy a nagy többség kapva kap az alkalmon és bizony eltörik majd az egész szép ösztöndíj-intézményt. Kimondják majd, hogy nem műpártolunk többé és akkor jelenleg négy, a jövőben pedig ki tudja hány tehetség megy tönkre, zülük el anyagi támogatás hiányában.

De vegyük a jobbik esetet. Tegyük fel, hogy feketén látók, hogy Arad város leikes atyái mérlegelik majd, hogy ahol a művészetek pártolásáról van szó, ott nem szabad szűkebbeknek lennünk és annyi tehetséget megvonni a tanulás, fejlődés, izmosodás lehetőségét, mondom, azt átgondolva, nem akad majd olyan, ki az általam félve feltételezett indítványt tené, akkor is, mi történhetik? Elfogadják majd Varjassy ur indítványát és elodázzák azzal az ügyet a bővebb bizottság megalakulásáig.

Mire aztán így a pályázók az amúgy is csekély ösztöndíjhoz jutnak, hónapok telnek-múlnak és az a szegény Illencez, aki — ha jól tudom — idegenben, Münchenben él és tanul, előbb kimaradhat az iskolából, mert a tandíjat nem fizetheti, azután felhagyhat a munkával, hisz ingyen se festék, se vászon, és végül felhagyhat az evéssel is és éhen halhat, hisz kolduoni nem tanult. S a többivel se áll az ügy sokkal jobban.

De még valamit. Mondják, hogy Varjassy Árpád azt is fogja proponálni a közgyűlésnek, hogy a pályázóktól bizonyos iskolai képzettséget is kívánjanak meg.

És itt a tanfelügyelő, a pedagógus beszél, a pedáns, rigorózus ember. Aki így vélne talán több biztosítékot kaphatni arra nézve, hogy a város ne költse haszontalanul olyanokra a pénzét, akik esetleg később letörhetnének, stb. Hát bizony, ha ez garanciát nyújtana, jó lenne, de bizisten nem nyújt.

Sokkal több és nagyobb garancia a tehetség.

Avagy a régi nagy héroszi a festészetnek, szobrászatnak, kik gyermekkorukban beálltak festéktöröknek, palettatisztítóknak a mesterekhez, előbb középiskolákat, akadémiákat végeztek talán? Hát a pásztorfuból festőiről lett Segantini, a németek két nagymestere, Lanbach és Menzel tanultak-e valaha valakitől csak festeni is?

No és a magyar pikúra dicsősége, Munkácsy Mihály vajjon járt-e gimnáziumba?

Megtörtént talán, hogy a város közönsége egyik-másik esetben érdemtelenre pazarolta jóakarátát és pénzét, jobban mondva olyanokra, akiket érdemeseknek hitt, akikről azonban később sült ki, hogy nem azok, azonban ez ne legyen ok arra, hogy száz érdemtelenért egy tehetség elveszzen. Mert ha a száz rossz között egy akad, ki a városra dicsőséget hoz, úgy a város már nem hiába áldozott.

Tehát, nagyságos tanfelügyelő ur, esedezem a nagy művészet nevében, melynek ugyancsak bámulója vagyok, ne legyen ez egyszer pedagógus és jól megfontolva az itt leírottakat, álljon el a felszólalástól. Hiszen e szegény fiuk ugyanis csak egy egy évre kapják az ösztöndíjat; jövő évre ilyenkor már amúgyis együtt lesz az Őa által óhajtott nagybizottság!

Ti pedig, e városnak érdemes képviselői ne zárjátok el ma négy előre törekvő tehetségnek az útját, mert nincs érattségijük, csak azért, hogy holnap esetleg olyanokat segítsetek, kik bár nagy műveltségű egyének, de tehetségtelenek.

Aliquis.

A Rákóczi-törvény.

A szegényparagrafusok eltörlése.

(A magánjogi következmények.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 19.

A képviselőház mai ülésén terjesztette be Wekerle Sándor miniszterelnök azt a törvényjavaslatot, melyet az ország közvéleményének hangos és sürgető követelése folytán a kormány még Rákóczi hazahozatala előtt akar törvényerőre emeltetni. A javaslat, mely a Rákóczit hazazahozatalának bélyegző szegényentörvény eltörlését és a nagyfejedelem emlékének törvénybe iktatását célozza, szövegében, amint azt Wekerle Sándor a Ház elé terjesztette, így hangzik:

Törvényjavaslat.

II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazahozataláról.

Ő felsége attól az érzéstől áthatva, hogy az elődeire hosszú századokon át súlyosan nehezedett ellentétek és félreértések má már egy végkép letűnt korszak történelmi emlékeit képezik a nemzetnek ismételtén kifejezett közhajára, a király és nemzet kölcönös bizalmának újabb zálogául II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazaszállítását legkegyelmesebben elrendelvé a országgyűlés mindkét Háza előtt érzet hálás örömet nyilvánítván, elhatároztatik, hogy

1. §.

II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak tetemét hazaszállítván, országos küldöttségek által ünnepélyesen a kassai székesegyházban, Tűsköly Imre tetemét pedig a kasmárki ev. egyházban tetessenek örök nyugalomra.

2. §.

Az 1715. évi XLIX. törvénycikknek 2 ik és 3 ik §-ai eltörlendők.

3. §.

A II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai emlékének megörökítésére felállítandó emlékmű és a hazaszállítás költségeire ösztöndíven szerzett korona ajánlatik meg, amely az állami költségvetésben a miniszterelnökség átmeneti kiadásai közt számolandó el s a pénztári készletekből fedezendő.

4. §.

Jelen törvény rendelkezéssel szembeni magánjogi következmények nem bírnak.

5. §.

Ezen törvény végrehajtásával a miniszterelnök, a pénzügyminiszter és a vallás és közoktatásügyi miniszter bíznak meg.

Budapest, 1906. évi október hó 19 én.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök,

Indokolás

a II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazahozataláról szóló törvényjavaslatához.

A nemzet többszörösen megnyilvánult közhajának tett eleget főséges Urunk, midőn a király és nemzet közötti bizodalom újabb zálogául II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazahozatalát elrendelni méltóztatott.

Eznek a nemes lelkületű eredő fejedelmi elhatározásnak a folyamánya, hogy a nemzeti hőök emlékének kegyeletes ünneplése alkalmából azok a megbélyegző törvényrendeletek is eltörltessenek, a melyeket törvénykönyvünk s jelölő az 1715 évi XLIX. törvénycikk 2-ik és 3-ik §-ai tartalmaznak.

Ezt kívánja előlni a kormány jelen tör-

vényjavaslat előterjesztésével, mely a nemzet közönségének fellelőlvén meg, bővebb indoklást nem igényel.

Budapest, 1906. évi október hó 19 én.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A képviselőház igazságügyi bizottsága mindjárt a Rákóczi törvény benyújtása után tanácskozássra ült össze. A gyűlésen a kormány részéről jelen volt Wekerle Sándor, Kossuth Ferenc és Jekelfalussy Lajos. A miniszterelnök indítványára a bizottság egyhangulag elfogadta a javaslatot és megkérte Bizony Akost, hogy a jelentést terjessze a holnapi ülésen a képviselőház elé.

Aradi iparosok és kereskedők nagygyűlése.

(A munkásbiztosítási javaslat ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

Az új munkásbiztosítási javaslat, melyet Sztérynyi József sippal, dobbal és nádi hegedűvel hirdett szociális vívmányként s melyet a kormány félhivatalosai hatalmas örömráddal üdvözöltek, országsszerte nagy és elkeseredett ellenhatást váltott ki az érdekeltekből. Az orvosok országos mozgalmat indítottak a javaslat ellen, a kereskedők és iparosok pedig, akiket létérdekeikben sért Sztérynyi ujtása, most készen állnak nagyobb szabású akcióra ellene.

Amint már jelentettük, az országos akciót az aradi iparosok és kereskedők akarják megindítani. E célból már vasárnap nagygyűlést tartanak, melyre a következő meghívó bocsájtották ki:

Felhívás Arad kereskedőihez és iparosaihoz!

Az új munkásbiztosítási törvényjavaslat a kereskedők és iparosokra nézve igen sok sérelmet és annyi érviselhetetlen terhet ró, hogy annak életbejuttatását, törvényerőre emelését a kereskedők és iparosok, mint a legérzékenyebben érdekelt felek, tétlenül nem nézhetik.

Az iparosok és kereskedők érdek képviselői minden eszközt és módot felhasználtak arra, hogy a kereskedelmi kormányzat e súlyos terhek enyhítését s a sérelmek orvoslását kieszközöljék. Kísérleteik és kérelmeik azonban eredménytelenek maradtak. Akinek kívánsága vagy panasza volt e törvénytervezettel kapcsolatban, mind meghallgatást és orvoslást nyert, csak az iparosok és a kereskedők — e két legközlebből érintett fél — kérték hiába a terhek enyhítését, a sérelmek orvoslását.

Érviselhetetlenek azok a kötelezettségek, amelyeket ez a törvényjavaslat ránk ró. Minden erőnkkel küzdenünk kell ellene, ha csak azt nem akarjuk, hogy egész életünkön át olyan adóval legyünk megterhelve, amelyet seholy kereskedő az alkalmazottjáiért, iparos a munkásaiért nem fizet.

Az Aradi Ipartestület és az Aradi Kereskedők Köre Arad iparosait és kereskedőit vasárnap, a hó 21-én délelőtt 10 órára nagygyűlésre hívja össze. A gyűlésen megjelennek az Aradon lakó országgyűlési képviselők, akiket megkérünk arra, hogy érdeklődésükben az országgyűlésen a törvényjavaslat tárgyalása alkalmával szólaljanak fel s kérelmeinket, kifogásainkat a képviselőház tudomására hozzák. Ezen a módon reméljük elérni azt, hogy betegsegélyezés és balesetbiztosítás címén ne terheljenek meg olyan súlyos adóval, amelynek viselésére kereskedelmünk és iparunk képtelen.

A gyűlés az ipartestület nagytermében lesz, jelenjen meg ott minden kereskedő és iparos!

Az Aradi Ipartestület és az Aradi Kereskedők Köre elnökege.

Páris Gábor nyugdíja.

Megyei közgyűlés előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

Aradvármegye állandó választmánya ma délelőtt Károlyi Gyula gróf főispán előzete alatt ülést tartott, hogy előkészítse az október 24 én tartandó randes őszi közgyűlés tárgyait. Közel kétszáz pontja van a közgyűlés tárgyszorozatának, amelyekre nézve az állandó választmány ma megállapodott a közgyűlés elé terjesztendő javaslatokban.

A választmány érdekesebb javaslatait a következőkben ismertetjük:

Páris Gábor, a vármegye nyugalmazott főszolgabírája kérvényt nyújtott be a törvényhatóságához, beszüntetett nyugdíjának újból való folyósítását. A választmány e kérvény elintézéséért azt javasolja a közgyűlésnek, hogy miután Páris nyugdíjaztatása óta Abaujtona vármegyében alispánehelyettes-főjegyzői állást vállalt és töltött be: a közgyűlés küldjön ki bizottságot Páris egészségi állapotának megvizsgálására. Amennyiben a bizottság munkaközeinek találja a volt főszolgabíró, úgy tagadja meg a törvényhatóság a nyugdíj folyósítását, mert Páris állásáról lemondott és így munkabírás esetén nem tarthat számot a nyugdíjra.

A megyei árvaszék a felszaporodott munkaagrára való tekintettel előterjesztést tett a törvényhatóságnak, amelyben még egy árvaszéki ülnöki állás sürgős szervezését kéri, mert a jelenlegi személyzet elégtelensége miatt nem tudja a munkát a gyors közigazgatás követelményeinek megfelelően elvégezni. Az állandó választmány az árvaszék által kifejtett okok alapján javasolja az új árvaszéki ülnöki állás rendszerezését.

Kedvezően intézte el a választmány a megyei díjnokok kérvényét is, amennyiben a nagy drágaságra való tekintettel fölemelte a díjnokok fizetését 90 és 70 koronára.

A választmány ezután még számos jelentésközebb ügyben meghozta javaslatait, amelyeket a közgyűlés elé terjesztene.

Fogházra ítélt milliomos.

A megvert díjnok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 19.

Magyarország földjén, ahol kiválóan nagy a tisztelete minden nemesi kutyabőrnek, öt, hét és kilenczú koronának, de leginkább a nagyobb szabású pénzeknek. A grófot úgy becsülik, mint a milliomost, a milliomost ellenben, úgy, mintha gróf lenne. Ennek az előrebocsájtása mellett egy nagyobbfajta csodáról kell beszámolnunk: Magyarország földjén majdnem fogházba került egy milliomos. És miért? Mert egy díjnok arcát közelebbi összekötésbe hozta saját tenyerével.

A majdnem bekövetkezett csodáról, melynek megtörténtét csupán a Kuria bölcsessége akadályozta meg, következő tudósításunk számol be:

A győri kataszteri hivatal a múlt évben, szeptember végén kiküldötte Francz Gusztáv felmérési díjnokot a győrmegyei Tóthra, hogy ott kataszteri méréseket eszközöljön.

Francz Gusztáv eléget tett megbízásának szeptember 29 én délután beállított Bay Odön nagybirtokos, ismert milliomos kertjébe s ott felállította a mérőleceket, a mikor megjelent Bay s így szólította meg a munkásokat:

— Aztán ne rongálják a fáimat!
— Kérem válaszolta a díjnok, hisz aztán úgy is békében hagyjuk vagy 50 évig.
— De a szőlőimet is dézsmálják a mérnök urak!

— Az nem igaz!

— De bizony igaz, megjelentette a vincellérem.

— Hazudik, s ha itt volna felpofoznám!

Bay Odön erre közelebb ment a díjnokhoz s azt alaposan megpofozta, közben pedig így szólt:

— Megtanítom, hogy kell urral beszélni!

Francz Gusztáv ezután hatóság elleni erőszak miatt feljelentette a nagybirtokost, akit a győri kir. törvényszék büntönsék is mondott s ezért 14 napi fogháza ítélt. Az ottani kir. tábla 4 napra szállította le a büntetést.

A kir. Kuria ma tárgyalta ez ügyet Seentimrey Jenő bíró előadásában s dr. Nagy Emil ügyvéd védelme után megsemmisítette mindkét alsófoku bíróság ítéletét s elrendelte, hogy a törvényszék vizsgálja meg vajjon a sértett a kérdéses alkalommal hivatalos eljárásban volt-e vagy nem és e szerint hozzon újabb ítéletet.

Gyermekinternátus Aradon.

Ruffy Pál látogatása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

Az aradi gyermekmenhely megvizsgálására ma Aradra érkezett Ruffy Pál, a m. kir. állami gyermekmenhelyek országos főfelügyelője. Ruffy látogatásának jelentőségét kölcsönöz az is, hogy a miniszteri tanácsos, aki egyik lelkes apostola a gyermekvédelemnek, kapcsolatosan a menhely megvizsgálásával, egy Aradon, vagy Arad környékén létesítendő gyermektelep felállítására is tárgyal Leitner Ernő dr.-ral, az aradi menhely igazgatójával.

A gyermekvédelem terén hatalmas reformok vannak készülőkben, amelyekkel megelőzzük a külföldet. Ezek a reformok főleg Ruffy Pál odaadó munkásságának köszönhetőek. A belügyminiszter által elfogadott tervek alapján már a közeljövőben négy nagyszabású intézmény létesül: egy internátus azon gyermekek számára, akik jelét adják szellemi képességeiknek, egy nevelő intézet, ahol a rakoncátlan gyermekek találhatnak majd otthonra, egy kertészeti és szőlészeti iskola, amelyet a bács-bodrogmegyei Zomborban állítsanak fel és egy epileptikus gyermekek számára létesítendő internátus.

A szellemi képességekkel megáldott gyermekek internátusát valószínűleg Szegeden állítja fel az állam. A szigorított nevelésre szánt intézet létesítési helye eddigelé nincsen megállapítva. Ellenben valószínű, hogy az epileptikus gyermekek internátusát Arad határában vagy közelében létesítik. Ezt ma egyik munkatársunk előtt is kijelentette Ruffy Pál. A miniszteri tanácsos munkatársunk előtt a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott az aradi gyermekmenhely ésszerű vezetőzéről és arról a mintaszerű rendről, amely az intézetben uralkodik. Különösen Leitner Ernő dr. kiváló szakavatottsága és buzgó munkálkodása ragadta meg Ruffy Pál figyelmét és az elért eredményhez melegen gratulált a menhely igazgatójának.

A beszélgetés során elmondta a miniszteri tanácsos, hogy a külföld milyen csodálattal adózik a magyarországi gyermekvédelem iránt és általános Európában az a nézet, hogy Magyarországgal ezen a téren egy kultúrallam sem versenyezhet.

— Nemcsak fizikai, hanem társadalmi élet.

tet is akarunk a gyermekeknek adni — mondta Ruffy Pál. Ehhez azonban a társadalom támogatása is szükséges. Mintegy harmincezer gyermeket nevelünk jelenleg. Részint ezekből alakul majd ki a jövő Magyarország. A reformok két-három éven belül létesülni fognak ugyan, de ezzel nincs még befejezve a nagy munka. A társadalom segítőkeze és a sajtó jóindulata sokat lendíthetnek a nemes ügyön.

Ruffy Pál miniszteri tanácsos még pár napig marad Aradon és folytatni fogja a menhelyben megkezdett vizsgálatát.

Hegyi páter kegyelmet kap.

Polónyi javasolja.

Csongrádiak a királyhoz.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 19.

A csongrádiak demagóg plébánosa, Hegyi Antal a Csillagbörtönben szenvedő nyolchavi büntetését, amelyet különböző bűnei miatt a szegedi kir. törvényszék elfogatásakor össz büntetésül szabott ki rája.

A csongrádi hívek pedig, akik még mindig rajongással csüngenek egykori plébánosukon, minden füt-fát megmozgatnak, hogy kiszabadítsák a börtön levegőjéből. Hirt adunk már több ízben arról, hogy a hívek egymás között gyűjtöttek kisebb-nagyobb összegeket és küldöttség vitte azokat be Hegyi Antalnak a Csillagba. Valóságos dikciók hangzottak el ilyenkor a rab plébánoshoz, aki persze meghatottsággal és szeretettel fogadta kedvenceit, akik akkor sem fordulnak el tőle, amikor sajnálatraméltóan lesujtott rá az igazságszolgáltatás viselt dolgai miatt. Persze, ártatlanságát hangoztatja és a körülmények különös fordulatának tulajdonítja, hogy a törvényszék elítélte. És a csongrádiak, akiknek különösen sokat tett Hegyi Antal, hiszik az ő ártatlanságát.

Most aztán annyira mentek a jó csongrádiak, hogy községtanács elé vitték Hegyi Antal plébánosuknak az ügyét, ahol nagy beszéd hangzottak el, hogy illene a községnek hivatalosan is tenni valamit Hegyi Antal érdekében.

A községtanács határozott is a dologban. Elhatározták pedig azt, hogy a királyhoz Csongrád község kegyelmi folyamodást intéz Hegyi büntetésének elengedéseért. A kegyelmet kérő iratot ötven tagú küldöttség fogja át nyújtani Polónyi Géza igazságügyi miniszternek, akit arra kérnek, hogy pártolólágg terjessze kérelmüket a felség elé. Ugyanaz a küldöttség tisztelegni fog Csáky gróf püspöknél is, akit arra kérnek, hogy pártolja ügyüket a királynál.

Ezt a tervet már nyélbe is ütötték a jó csongrádiak. Amint ugyanis budapesti tudóstónk táviratozza, ma délelőtt egy hatvan tagú csongrádi küldöttség tisztelegte Súlyom Gyula városi főjegyző és Faragó Antal országgyűlési képviselő vezetésével Polónyi Géza igazságügyi miniszternél. A küldöttség szónoka, Súlyom főjegyző arra kérte a minisztert, hogy Hegyi Antal kegyelmi kérvényét terjessze fel a felséghez és hasson oda, hogy Hegyi kegyelmet kapjon.

Polónyi válaszában utalt arra, hogy az emberbaráti szeretet megnyilatkozását látja a polgárság részéről és kívánságuk teljesítése elől nem tud kitérni. A miniszter végül megígérte, hogy minden körülmények között javasolni fogja, hogy Hegyi, akit személyesen is ismer, kegyelmet kapjon.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Szombat: Vig özvegy, operett. (Bérlétszűnet B.)
Vasárnap: D. lután: A nap hőse, bohózat. Este:
Vig özvegy, operett. (Bérlétszűnet C.)

Dalok

a Vig özvegyből.

I. Daniló gróf belépője.

Nékem szerelmeztet hazám,
Sok bajt, munkát csinál, az ám!
Mivel a dolgom sok nagyon,
Délnél tovább nem ahatom.
A hivatalban, oh egek,
Egy teljes órát görnyedek.
Tele aktákkal asztalom.
És ná' am nincs kihallgatás,
Bölcsebb dolog a hallgatás.
Mindig felhős a homlokom,
A hon javán gondolkozom!
Meg kell jelennem én nekem
Finom, hosszú ebédeken.
El így telik egész napom,
Alig, hogy állok labamon.
Ha jön az est sötétedőn:
Akkor kezdődik pihenőm.
S fáradtan persze éjjelem
A nyugalomnak szenteltem!
Az orfeum tanyán
Ott békét hagy hazám!
Ott éitem vigan é'em:
Mert átkarol tündérem:
Loló Dodó-Frou frou!
S hazaszeretelnél
Szerelmünk többet ér!
Nyakába ott ez urnak
Hej, csókkal borulnak.
Loló-Dodó Frou frou
Klokló Margó Zsuzsu!
S a hazaszeretelnél
Szerelmünk többet ér.

II. Románc.

Ott élt a lidérc az erdők rejtekén,
Meglátta egy jámbor, egy ifju legény!
Csak nézte és úgy megörül
És lángokat érez a szíve körül!
Megéldergett, a láz veré —
Már lelke a rossz szelemé.
Sóvárgón s' hajtott a lány felé:
Vilja! Oh Vilja! te szép, te csodás!
Légy az enyém, soha el se bocsáss!
Üdvözt csókod, vagy sirba temet?
Néked adom életemet.
Igy szolt a lidérc: a tied leszek én!
S ölelte mohón, lobogón a legényt!
A földi lángoknak a csókja fagyos!
Lidércnek a csókja forró zamatos!
Megélderge, láz veré,
Már lelke a rossz szellemé!
Es végsőt sóhajtott a lány felé:
Oh Vilja! Vilja! te szép, csodás...

* A vén leányok. Február estén jól mulatott a közönség. Barrie poetikus, A vén leányok című vígjátékát hozták színre nagyon jó előadásban. A két vén leány szerepében H. Novák Irén és K. Kápolnay Juliska valóságos brilirozott. Novák Irén végtelen bájjal személyesítette Susan kedves alakját. A közönség nyílt színen is többször tapsolt a kitűnő művésznőnek. Nagyon jó volt Kápolnay Juliska, aki különösen az érzékenyebb jelenetekben ért el nagy és őszinte hatást. A férfi szereplők közül Keszler Ede Brown kapitánya elegáns és kedves volt. Marházy derűltséget szerzett Plades zászlótartó esetlen szerepében. Jó ízű alakítás Dolly Spiccer hadnagya. Különös dicséretet érdemel a ze-

nekar is, mely semmi kívánni valót sem hagyott hátra. H. G.

* Balla Béla kollektív kiállítása. Balla Béla, a biztató tehetségű, erősen fejlődő aradi festőművész az aradi ipartestület házában egyik termében intímabb jellegű kiállítást rendez saját műveiből. A kiállítás kedden, a hó 23-án nyílik meg. A kiállított képek javarésze tájkép. Balla Béla, ki a nagybányai iskola egyik legtehetségesebb növendéke, mintegy 30—35 képet állít ki. A kiállításra, melyet beléptől nélkül lehet majd megtekinteni, előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

* A város művészi ösztöndíjal. A művészi ösztöndíjak ügyében kiküldött bizottság ma határozott az ösztöndíjakra nézve. Minthogy Lukácsy Lajos visszavonta azt az indítványát, hogy az eddigi négy hatszáz koronás ösztöndíj helyett három nyolcszáz koronás ösztöndíj adassék ki, a bizottság négy pályázót hozta javaslatba a törvényhatóságnak. Azok közül, akiket a bizottság az ösztöndíjakra érdemesséknak tart, első sorban Setojka Annuskát említiük meg, aki az ösztöndíjak létesítése óta az első női pályázó. A kisasszony a tegnapi tartott próbaéneklésen kiváló hanganyagáról és jó zenei hallásáról tett tanúságot, miért is a bizottság melegen ajánlja az egyik ösztöndíjra. A másik három ösztöndíjra a bizottság Illenc Lipót, Bodeást Istvánt és Balla Béliát hozza javaslatba, mint akik szintén szép tanujelét adják tehetségüknek illetve fejlődésüknek.

Egy szótöbbség.

A Dárius kincse sem elég.

Egy petíció vádjai.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 19.

Az általános választáson a párkányi mandátumért három jelölt küzdött, Kiszely Kálmán dr. függetlenségi, ifj. Dániel Pál alkotmánypárti és Vuits Branko nemzeti, akik közül azonban általános szótöbbséget egyik sem nyert. A legtöbb szavazatot nyert Kiszely és Dániel Pál között, 1906. május 16-án pótválasztásra került, melynek eredménye rendkívül heves küzdelem után egy szótöbbség volt dr. Kiszely Kálmán javára.

A kisebbségben maradt párt petícióval támadta meg a mandátumot s abban elpanaszolja, hogy mennyi törvénytelenességbe és pénzbe került ez az egy szótöbbség.

Ma tárgyalta ezt a kérvényt a kir. kuria I. választási tanácsa Sebástyén Mihály előadásában. Az ügy előadója Valkay Bertalan kuriai bíró, a petícionálók nevében dr. Ragályi Lajos és dr. Gábor Lajos ügyvédek jelentek meg, a megtámadott képviselőt dr. Edvi-Ilés Károly védte. A szintén megtámadott dr. Pollák Viktor választási elnök és Löffler Ármia küldöttségi elnök személyesen jelentek meg.

A petíció ellen akai kifogás nem emeltetvén, Ragályi Lajos ügyvéd előterjesztette a kérvény tartalmát. Megtámadja a petíció Pollák Viktor választási elnököt azért, mert állítólag az ő megbízásából Löffler Ármia küldöttségi elnök, a szavazástól elkésett Német nevű község szavazóit a visszautasítottak névjegyzékébe felvette.

Bizonyítás mellőzésével kéri a választás érvénytelenítését, a megválasztott képviselő vesztegetései miatt. Kiszely dr. ugyanis megbizta Omalyev Milánné szerbittebeli lakost, ki mint nagy összeköttetésű nő, befolyással bír a szerb választókra, hogy vásároljon szavazatokat. Ragályi dr. bemutatja Kiszely dr. eredeti levelét,

amelyben a kért 2000 korona helyett 1000 koronát ígér. Egy második levelet a megválasztott képviselő ügyvédsegédje intézett az asszonyhoz s ebben ezeket írja:

„Dárius kincseivel sem fedezhető az igények, principálisomtól pedig nem igen merek pénzt kérni, mert nagy summája uszott el már az én kezemen.”

Ezenkívül számos vesztegetési esetet sorol fel külön a kérvény. Etetés-ítatás címén azért kéri a választás érvénytelenítését, mert az Omalyev Miláné kocsmájában és minden községben a képviselő megbízásából alkalmazottja: Mattaszovich Tamás ételt, italt és szivart fizetett a választóknak. Közokirattal igazolja, hogy a nevezett alkalmazott oly szerény anyagi viszonyok közt van, hogy a magáéból nem adhatott.

Edvi-Ilés Károly dr., Kiszely dr. védője tagadja elsőnek azt, hogy a megválasztott képviselő akár személyesen vesztegetett volna, vagy abban része lenne. Német községből 33 választó leszavazott s csak a lekésettek lettek törvényesen visszautasítva. Ozv. Omalyev Miláné esete nem vesztegetés, abban semmi bizonyíték nincs s abból nem következethet még a vesztegetés. Okiratokat nyújt be állítással igazolására s kéri a petíció elutasítását.

A tárgyalást holnap folytatják.

Wekerle tehenet vesz.

A miniszterelnök inkognitóban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 19.

Annak idején, mikor Wekerle Sándor az egyházpolitikai reform révén példátlan népszerűsége tett szerit az egész országban, valóságos Wekerle kultusz keletkezett. A lapok tömegestől közölték a Wekerle-adomákat, melyek a miniszterelnök demokráta-hajlamairól szóltak és jobban emelték a népszerűségét minden vezércikkénél. Most ismét kezdnek lábrakapni a Wekerle adomák, amint az alábbiakból látszik:

A M. N. ma esti számában a következőket írja:

— Ezidőszereint szerit az országban súlyos baj nehezedik a négy lábukra. A száj- és körfőfájás, ez az átkozottul veszedelmes állapot betegség erősen szedi áldozalt és a hatóságok — ahol csak lehet — a határok elzárásával igyekeznek meggátolni a baj terjedését. Az ilyen helyen állapotot sem ki, sem bevinni nem szabad, aminek következménye, hogy az állatok ára csökken, mert a készlet nem állhat arányban a kereslettel.

Ujpesten a napokban a határzár folytán exportálhatatlan állatokból vásárt tartottak. Egészséges, jó állatok mind, de az árak olcsó volt, mert a továbbítást lehetetlenné tette a határzár.

Wekerle Sándor miniszterelnök halott ezekről az olcsó állatokról és jó gazda léteire úgy gondolkodott, hogy jó volna fölhasználni az alkalmat és a dānosai gazdaság részére néhány jó tehenet, ökröt vásárolni. Elhatározta, hogy maga vesz részt a vásáron, de inkognitóban, mert sejtette, hogy az állatvásáron módított különösnek fogják találni, ha ő excellenciája a miniszterelnök személyesen alkuszik néhány tehenre.

A vásár napján kora hajnalban fölkelte magát, kis puha kalapot csapott a fejére, egyszerű szürke ruhát öltött magára és amikor így odaállt a tükör elé, valószínűleg konstaltta, hogy a puha kalapra és az egyszerű ruhára való hivatkozással bátran állithatja, hogy a saját gazdatisztje.

Miután a miniszterelnök az inkognitó-kérdést megoldottnak látta, közönséges egylovas

bérekocsit fogadott és kihajtatott a Váci-uton Ujpestre. Alig ért a kocsi a Külső Váci-ut végére, az emberek fölismerték Wekerlét, amint-hogy Budapesten teljességgel lehetetlen őt föl nem ismerni. Amint a kocsi előbbre ment Ujpest felé, mind újabb és újabb embercsoportok követték kocsiját és mire kiért a kocsi a vásártérre, mindenki tudta, hogy itt van Wekerle. A vásártér publikuma szeretetteljes érdeklődéssel vette körül a miniszterelnököt és néhány perc alatt valósággal be nem jelentett és nem engedélyezett népgyűlés keletkezett.

A miniszterelnök pedig, látva inkognitójának teljes fölfedezését s a nagy gyülekezést, amely az egész vásárt megzavarta, gyorsan eltávozott a vásártérről és a hazafelé baktató kocsin valószínűleg elmélkedett azon, amit a népszerűség átkának neveznek.

Zilahy pörei.

A makrancos Lola.

Száz korona egy szivarért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

Zilahy Gyula, aki Aradról a rózsás remények szekeren ment Debrecsaba, ott, ugy-látszik, tövisekre is talál. Nemcsak a színügyi bizottság és a kritika okoz kellemetlen napokat neki, de egy sereg pör is, amelyet ellene indítottak.

Az egyiket a szép Lola indította meg ellene, aki még Aradon tagja volt Zilahy társulatának. Almási Lola egy havi visszatartott fizetésért indított keresetet Zilahy ellen a debreceni járásbírósnál. A debreceni színtársulat augusztus hóban Máramarosszigeten játszott, a hová Almási Lola nem akarta követni Zilahyt. Orvosi bizonyítványt küldött be, hogy beteg és nem léphet fel a színpadon. A szerződés értelmében, ha valamelyik tag beteg, bizonyos meghatározott ideig teljes fizetésre tarthat igényt. Zilahy ennek dacára megtagadta Almási Lolanak a fizetését. Almási a bíróság útján akarta fizetését megkapni. A debreceni járásbírósnak a napokban tüzte ki ebben az ügyben a tárgyalást. A tárgyaláson sem Almási, sem Zilahi nem jelent meg. Almásit Balogh Géza dr. ügyvéd, Zilahyt Fejér Ferenc dr. ügyvéd képviselte. A bíróság ezuttal ítéletet nem hozott, elnapolta a tárgyalást, mert tanuk beidézése vált szükségessé.

A másik ügy előzményeiről már megemlékeztünk. A debreceni rendőrség megindította a kihágási eljárást Zilahy ellen, mert a *Sherlock Holmes* előadásán a szereplőkkel — a főkapitány utasítása ellenére — szivaroztatott.

A debreceni rendőrség bünygi osztályán Komlóssy Pál dr. rendőrfogalmazó tegnap délután tárgyalta ezt az ügyet. Vádiottak Zilahy Gyula és Szakács Andor, a *Sherlock Holmes* címszerepének játszója voltak. A tárgyalás folyamán beigazolást nyert, hogy Zilahy a főkapitányi tilalom ellenére engedélyt adott a szivarozásra a *Sherlock Holmes* III. felvonásában. Szakács ellen pedig beigazolást nyert, hogy ő is, bárha tudott a szivarozás betiltásáról, dohányzott az első és a második felvonásban.

A tárgyalás két óra hosszat tartott. Zilahy Gyulát és Szakács Andort fejenként 100—100 korona pénzbüntetésre, nem fizetés esetén 5—5 napi elzárásra ítélték.

Zilahy és Szakács az ítélet ellen felebbsztek a tanácshoz.

Keresik a gárdakapitányt.

A berliniek mulatnak.

Örült volt-e, vagy fegyenc?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 19.

Egész Németország a köpenicki eseten mulat. Színházakban, mulatóhelyeken, mindenfelé ennek az esetnek a paródiáját hallhatja az ember. Kuplák készültek az esetről, humoros képeslevelezőlapok foglalkoznak vele és ahol egyáltalában társalgás folyik, ott szó esik a század legfényesebb szélhámos-fogásairól. A tettes után pedig kutatnak, kutatnak, de hiába. A legújabb hírekről a következő táviratok számolnak be:

(A ruha már meg van.)

Berlin, október 19. A köpenicki szélhámos tettesét még mindig nagy erélyvel üldözik. A kocsi, aki az álkapitányt kocsijában vitte, ma jelentkezett a rendőrségnél. A szélhámos a friedrichstrasszei divatüzlet előtt fogadta fel, miután a tett elkövetése után már civil ruhákat vett volt. Hogy jött azonban oda, arról még semmi bizonyosat nem tudnak. A kapitány meghagyta a kocsiának, hogy az üzlet előtt várjon. Rövid idő múlva kijött az üzletből és kocsiába ült, mialatt egy szolga egy csomagot hejlesztett a kocsiába. Innen a tempelhofi mező felé hajtatott, ott pedig utasítást adott, hogy az állomásra hajtsa, aulái, hogy megmondotta volna, melyik állomásra. A kocsi a legközelebbi pályaudvarra hajtott. Itt vendége kiszállott és fizetett. A kocsiának semmi sem tűnt fel a kapitányon, csak az, hogy kissé fáradtan lépegetett; ez is különben természetesnek tűnt fel, mert azt hitte, hogy a kapitány szolgálaton kívüli tiszt.

A katonasapkát és nadrágot, amelyeket az álkapitány a tempelhofi mezőn eldobott, megtalálták és a rendőrségnek átadták. A nadrág régi, elviselt és fényes, szalon tiszti nadrág, valószínűleg valami őszeresnél vette, ellenben a sapka új. Ezt a szélhámos egy különlegességi üzletben már a múlt hét péntekén vette. A gyárosnak, aki személyesen szolgálta ki őt, kissé zülöttnek tűnt fel a vevő. Azt hitte róla, hogy valamelyik tisztnek veszi a sapkát. Arra a kérdésre, hogy mekkora legyen a sapka bősége, azt felelte, hogy neki jó legyen.

Erdékes, hogy a szélhámos a kokárdát rosszul tüzte fel, ami sem a katonáknak, sem a csendőröknek nem tűnt fel.

(Ki a szélhámos?)

Hamburg, október 19. A csendőrség gyanítja, hogy a köpenicki szélhámos azonos a többször büntetett Milner Adolffal, aki nemrégiben Hannover-ben egy gyalog-gárdatiszti uniformist csináltatott. Személyleírása egyezik a Milnerével, akinek atyja Amerikában kereskedő volt. Milner Amerikában született. A hamburgi tanács ezt tudomására hozta a berlini rendőrségnek.

Berlin, okt. 19. A rablás gyanuja a testőr-lövésvezetőknek egy elbocsátott fizetésmestere ellen irányul, aki ezelőtt 5—6 évvel vált meg ettől az állásától. A rendőrség által kiadott személyleírás is teljesen ráillik. Ennek az embernek tartózkodási helyét eddig nem tudták kinyomozni.

A rendőrséghez szakadatlanul érkeznek a följelentések, amelyek azonban kivétel nélkül alaptalanoknak látszanak. Így tegnap délután azt jelentették a rendőrségnek, hogy a fried-

richstrassel pályaudvaron letartóztatták a szélhámost, de azonnal kiderült, hogy a do'ogból egy szó sem igaz. Ugyancsak tegnap jelentkezett egy ember a rendőrségen és az ő volt századosát gyanúsította. De csakhamar megállapították, hogy a főjelentő holtrészeg és hogy meg akarja magát boszulni volt századosán, aki őt néhány év előt' engedetlenség miatt néhány napra elzárta.

(A kapitány a színházban.)

Berlin, október 19. Abból, hogy a szélhámossal eljárásnak egész ideje alatt nem gonboita ki fe'ső kabátját, azt következtetik, hogy *fe-gyeneruha volt alatta*. De az is lehet, hogy piszkoz vagy rongyos ruhát viselt. Az a ruhakereskedő, akiél az állítólagos százados a polgári ruhát vásárolta, figyelmeztette őt, hogy a kabát ujjá kessé rövid és azonnal hosszabbra ereszti. A kapitány azonban azt felelte, hogy nincs ideje és hogy ugyis jó lesz.

A rendőrség nagyszabásu nyomozást folytat, de a nyomozásnak még nincs semmi eredménye. Tegnap megtalálták a tempelhoffi mezőn az álkapitány szolgálati övét és átadták a rixdorfi rendőrségnek.

Az összes fegyházakból elbocsátott vagy föltételesen szabadlábra helyezett bűntettesek, valamint az *elmebajosok* után kutat a rendőrség, mert ezek között sejtik a tettest.

Berlin népe már főkapta a köpenicki eset és jót mulat a Metropol-színház előadásán. A rablás paródiáját hozza színre az élelmes igazgató és a közönséget állandóan kacagásban tartják az eset parodisztikus jelenetei, amelyek között a legjobb az, hogy marcona katonák megtáncoltatják a civilhivatalnokokat.

Ezerszámra veszik a képeslapokat is, amelyeken a polgármester térdén állva könyörög az gránátos szuronya között a kapitánynak. A többi képeslap is mind egy-egy mozzanatát ábrázolja a polgármester és a megrémült köpenicki tanács tehetetlen vergődésének.

(Az áldozat.)

Késő éjjel érkezett berlini távirat jelenté: *Langenhaus* polgármester ma be nyújtotta állásáról való lemondását.

A véres országból.

Merénylők automobilon.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 19.

Több, Genfből jött anarkistát fogott el a minap a pétervári titkosrendőrség. Az anarkisták a forradalmi központi bizottság megbízásából merényletre készültek több előkelő személyiség ellen. Lakásukon a sok robbantó anyagon kívül lefoglalták levelezésüket, amelyből megtudta a rendőrség a tervezett merényleteket. A rendőrség szorgosan kutat egy automobilt, amely az 5616. sz. viseli; ezt az automobilt a terroristák több eddigi merényletüknél használták s most tervbe vett merényleteiket is az automobil segítségével akarták végrehajtani. Ez az automobil járt néhány héttel ezelőtt a péterhoffi cári parkban s üldözői elől csak úgy menekülhetett meg, hogy óriási gyorsággal áttörte az őrtálló katonák kordonját. A rendőrség eddig nem akadt nyomára e titokzatos automobilonak.

Az anarkistáknál talált levelezésből megtudta még a rendőrség, hogy a forradalmárok merényletet terveznek az admirális palotája ellen. Birilev tengerészeti miniszter emiatt elrendelte, hogy a pa-

lota valamennyi bejáratát és kijáratát kettős őrség őrizze, a palota belsejében pedig csapatok álljanak készen. A palotába csak belépő-jegygyel lehet bejutni.

Ujabb távirataink itt következnek:

Moszkva, október 19. A városi főkapitány ma kapta meg Stolypin miniszterelnök rendeletét, amelyben elrendeli, hogy az egyetemet újból megnyissák és a rendőrséget eltávolíttatja onnan; az egyetem nyugalmáért a tanári kar felelős.

Moszkva, október 19. Ma husz fiatal török érkezett ide, akik a forradalmat és eszméit akarják tanulmányozni, hogy azt Konstantinápolyban terjeszthessék. A törököket *letartóztatták*.

Berlin, október 19. *Helsingforsból* jelentik: Ide ma nagyon nyugtalanító hírek érkeztek Wiborgból. Minthogy Wiborgban nagyon sok orosz tartózkodik, akik életüket féltik az orosz kormány boszujától, ezért államcsinytől tartanak. Parancsot adtak ki, hogy a csendőrséget fegyverekkel lássák el. Osszeütközéstől tartanak, amelyet készakarva rendeznek, csak azért, hogy az oroszokat elfogják. A városban nagy izgatottság uralkodik.

Mittau, október 19. Az agrárkérdést reformáló bizottságban szakadás állott elő. A nagybirtokosok a birtokvéteknél a szabad megegyezés elvét propagálják, a parasztok pedig a nagybirtoknak a birtoktalanok részére való kényszeren alapuló felosztását pártolják. Az ellentétek úgy látszik, elsímíthatlanok.

Két leány drámája.

(Történet a fertősből.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 19.

Érdekes szenzációja van Hódmezővásárhelynek. Két jómódu gazdaleány szerelmes lett két perditába és közös elhatározással meg akarták őket szöktetni egy nyilvános mulatóhelyből, ahol a leányok alkalmazásban voltak. De a szöktetési kísérlet nem sikerült, mire a leányok bánatukban mindketten marólugot ittak. A szerelmi drámáról az alábbi tudósításunk szól:

Szilágyi Mari Páfi-utcai éjjeli mulatóhelyén két csinos leány volt alkalmazásban, akik nagyon megtetszettek két jómódu fiatal gazdembernek. A vonzalomból csakhamar szerelem lett és a fiatal emberek szökési ajánlatot is tettek a leányoknak, akik bele is egyeztek ebbe és szépen kidolgozott tervet készítettek, amelyet tegnap éjjel akartak véghezvinni. A megállapodás szerint a két fiatalember éjjel 11 órakor kocsin ment a mulatóhely elé. Itt sz egyik fiatalember leszállt a kocsiról és bement a házba, ahonnan csakhamar visszatért a szelős öltözötű leányokkal, akiket felültettek a kocsira és vad iramlással robtak el az éjszakában.

A szökés első része tehát sikerült. De a mulatóhelyen csakhamar feltűnt a leányok eltűnése és a tulajdonosok kocsira ült, hogy felkutassa őket. Sejtette, hogy kik voltak a szöktetők és az egyik fiatalembernek a Botond utcában lévő lakásához hajtatott. Itt rá is akadt a leányokra akiket durva szidalmak között visszacipelte a mulatóhelyre.

A két leányt annyira bántotta a kudarc, hogy közös elhatározással el akarták maguktól vetni az életet és hajnalban *marólugot ittak*.

De öngyilkossági szándékuk nem sikerült. Az előhívott orvos csakhamar eszméletre térítette őket. A leányok ekkor elkeseredetten jelentették ki, hogy vagy a legényeké lesznek, vagy meghalnak. A szerelmes leányok most, erős őrizet mellett, a kórházban fekszenek.

Támadás Szerényi ellen.

Az iparfejlesztési törvényjavaslat.

(Pártértekezletek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 19.

A képviselőház ülésével párhuzamosan megindult a pártkörökben is az intenzivebb élet. A benyújtott törvényjavaslatokat tudvalevőleg előbb a pártkörökben tárgyalják le s a koalált pártok csak egy-egy szónokot küldenek ki a Ház üléseire, nehogy a tárgyalások sokáig elhúzódhassanak. Csak gyorsan, gyorsan! Ez a jelszó; mindegy ha jó, ha rossz a törvényjavaslat, egy pártértekezleten tárgyalják s a Házban legfeljebb nemzetiségiek szólnak az ügyhöz. Ez a parlamenti élet legujabb formája.

A mai pártértekezletnek fontosabb színezetet csupán egy kinos incidens ad, melyet *Batthiány* Tivadar, az egykori államtitkár-jelölt inscenált *Szerényi* József ellen, *Polónyi Géza* közreműködésével.

Távirati tudósításunk:

A függetlenségi párt ma este hat órakor *Kossuth* Ferenc elnökle alatt értekezletet tartott, amelyen tárgyalás alá vették a hazai ipar fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot. A javaslatához hozzászóltak: *Ugron* Gábor, *Kovács* Ernő, aki az iparfejlesztési akció súlypontját a *nemzetiségi vidékekre akarná tenni*, *Batthiány* Tivadar gróf, *Eber* Antal és mások.

Kálosi József a villamerő eltulajdonítására vonatkozó és *Polónyi* kezdeményezésére beiktatott rendelkezés törlését kívánta, mire *Polónyi* kijelentette, hogy ragaszkodik a rendelkezéshez. *Kálosi* nem akart tágitani és csak *Kossuth* Ferenc kérésére állott el indítványától, a melyre már szavazást is kért. A párt nézetének a Házban való kifejtésével *Szentiványi* Árpádot bizta meg.

Az értekezlet folyamán, mint utóbbi időben minden alkalommal, *kinos incidens is történt*. *Batthiány* Tivadar szóvá tette azt az obuzust, hogy az állam által adott ipari szubvenciók nagyobb részét nagyobb részben *bankok használják ki* és ezáltal érzékenyen megkárosítják a magánvállalatokat. Főlemli, mint tény, hogy a fiúmei *Lazarus*-féle hajógyár építésénél teljesen negligáltak két magánvállalatot s helyettük valami *bankhoz utasították* a kérényezőket.

Polónyi Géza erre kijelentette, hogy neki is tudomása van az ilyen visszaélésekről, mire *Szerényi isgatottan felugrott* és kijelentette, hogy *ezt maga elleni támadásnak tekinti*. Hozzátette még az államtitkár, hogy a kereskedelmi miniszterium soha senkit bankhoz nem utasított.

Batthiány gróf kijelenti, hogy örömmel veszi tudomásul az államtitkár felvilágosító magyarázatait és távol állott tőle, akár a minisztert, akár az államtitkárt személyében megsérteni s csak azért szólalt fel, hogy az ilyen abuzusoknak a jövőben eleje vételessék, mert ezek tényleg előfordultak.

Az alkotmánypárt Szell Kálmán elnöklete alatt ugyancsak ülést tartott, még pedig ugyanazon időben, mint a függetlenségi párt. Szell Kálmán az ülést megnyitva, sajnálkozásának adott kifejezést, hogy sem a kereskedelmi miniszter, sem Szerényi államtitkár nem vehetnek részt az értekezleten. Nem tartja helyesnek, hogy a pártértekezleteket egy időben tartják meg s így a szakminiszterek nem lehetnek jelen. Ezután tárgyalta a javaslatot, melyhez Bernáth István előadása után Issekutz Győző, Chorin Ferenc, Markbreit Gyula és Darányi Ignác szóltak hozzá. A javaslatot általánosságban elfogadták, a részleteket holnap tárgyalják.

Híres szélhámosságok.

Az örök élet titka.

Arad, október 19.

Az 1770-es évek elején egy ismeretlen porosz tiszt tánt fel a versaillesi udvarban. Spanyolország legelőkelőbb fiaitól hozott ajánlólevelet s ezek a levelek, valamint a tiszt előke ö fellelése, választékos modora s az egész lényét körülvevő titokzatoság csakhamar ismeritő tettek Cagliostro grófot. Az udvari dámák érdeklődni kezdtek a különös férfi után, aki azt állította, hogy ő Jézus Krisztus mellett volt a keresztrefeszítéskor, Julius Caesárral harcolt a gallok ellen s hogy életkora meghaladja a kétezer évet. Eleinte örültnek vélték, de ezt a hitet csakhamar eloszlatta az a józan ítélőtehetség és az a széleskörű tudás, melyvel Cagliostro Sándor gróf mindenhez hozzászólt. Az udvar táján rebesgetni kezdték, hogy a dallás, megnyerő külső ember felel a az élet vizét, melylyel bárki is tetőzés szerint meghosszabbíthatja az életét. A gróf nem is tagadta, hogy a fontos titok tényleg az ő birtokában van. Hiába volt azonban a legerősebb ostrom: a titkot nem akarta elárulni.

Növelte a gróf iránti érdeklődést az a bűbájosan szép nő, aki Cagliostro társaságában érkezett Versaillesba. A csodaszép asszony csak olaszul beszélt, de sok beszéd nélkül is meglepő értelmességgel fogta fel azon főurak szerelmi ajánlatait, kiket férje, a gróf mutatott be neki. Galáns kalandok egész tömegéről suttogott csakhamar a fáma. Es a fámának igaza volt. A szép asszony nem volt könyörtelen a lángoló és főleg dögizdag szeladonok iránt s pazarul osztogatta csókjait, ha csengő aranyra válthatta fel azokat. Persze, Cagliostro gróf minderről nem tudott. Hogy is tudott volna a félelem és gáncs nélküli lovag? Az udvari dámák sajnálni kezdték a derék férfit s csakhamar akadt, aki tudomására hozta a szomorú dolgot. A gróf azonban fölényesen mosolygott, legyintett a kezével és felsóhajtott:

— Ha valaki kétezer éve ismeri az asszonyokat, az már nem háborodik fel ilyesmin! Minden asszony egyforma!

Igy élt a nemes gróf, miglen összenyert kártyán egy vagyont, eladta az aranycsinálás és az élet vizének titkát horribilis összegekért s egy szép napon feleségestül eltűnt. Már tüzes volt a talaj a lába alatt. Kétezer év ide, kétezer év oda, még rá talál jönni valaki, hogy az élet vize kiválóan finom kutviz és a bűbájos köve csak egy embernek csinál aranyat: Cagliostro grófnak.

Olaszországban, Spanyolországban, Angliában, Német és Oroszországban hasonló módon jutott be a legelőkelőbb társaságokba a kétezer esztendősi férfi, akiről senki sem tudta voltaképpen, hogy kicsoda-micsoda, mi a foglalkozása, honnan jött és miből él. Szerepelt, mint orvos, mint szerzetes, mint katonatiszt. És hitték neki mindenütt.

Cagliostro gróf voltaképpen Palermóban, nagy

nyomorban élő emberek gyermekeként született. Balsamo Józsefnek hívták. Szülei szerzetest akartak belőle nevelni s az irgalmasok kolostorába adták. Az éleseszű, nagy tehetségekkel megáldott ember csakhamar bámulatba ejtette tanítóit természetfölötti tudásával, melyet felkúzó könnyedséggel sajátított el. De egy rosszul sikerült szerelmi kaland miatt kidobták a kolostorból. A fiatal ember azonban nem esett kétségbe. A fizika csodálatosnak te szó s akkortájt még nem ismert fogásaival sorra csapta be az embereket, úgy, hogy menekülnie kellett Palermóból. Egyiptomba menekült, majd bejárta Kiszásziát és Törökországot. Mindenfelé, mint orvos szerepelt s utközben eltanulta a szemfényvesztők sok fogását. Huszonkét éves volt, mikor 1770-ben visszatért Olaszországba, Rómába. Itt ismerkedett meg a csodaszép nővel Felicianá Laurenziával, akit hamarosan nejevé tett. Ezután kezdte meg nagyszabású szédélgesi körutját, melyen egész vagyont szerzett az élet vizével. Még a egfővi ágazodottabb emberek is elhitték, hogy kétezer éves és sokan Ahaavérust, az örökké bolygó zsidót vélték benne felismerni. Még a főpapok is hitték a lehetetlen mesének s nagyon csodálkoztak, hogy mennyire istenfő és jámbor ember lett a zsidóból, aki a szenvedő Krisztustól megtagadott egy pernyi pihenőt is.

A híres szélhámosságok, kinek neve ma már átment a köztudatba, szomorú vége lett. 1789-ben Rómában játszotta kiédes játékaikat, amikor viselkedése szemet szurt a hatóságoknak. Reáfogták, hogy szabadkőműves, ez pedig akkortájt az apagyilkosságnál tetemesen súlyosabb bűn volt. Cagliostrot halálra ítélték. Mivel azonban félték, hogy a kétezer éves embert nem lehet kivégezni, az ítéletet életfogytiglani börtönre változtatták át. Hat esztendőig élt még az örök élet titkának birtokosa. De a börtönben nem lehetett hozzájutni az élet vizéhez, s Cagliostro gróf 1795-ben szomorú nyomorban, börtönfalak között, a papát átkozva halt meg. A harmadik ezredévet már nem érthette el... —zab.

TÁVIRATOK.

A francia kormány lemondása.

Páris, okt. 19. A mai minisztertanácson Sarrien tudatta, hogy benyújtotta lemondását a köztársaság elnökének. Erre a kabinet összes tagjai közös lemondó iratot szerkesztettek.

Müller Károly a vashidakért.

Az Óvár-tér parcellázása.

A körtöltés lebontása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 19.

Az Aradon építendő vashidak ügyében a városra nézve a jövő héten valószínűleg kedvező fordulat fog beállni. A hidépítés ügyének mindaddig akadályja az a fellebbezés, amelyet Zsigmondháza község a körtöltés áthelyezése ellen a földmivelésügyi miniszterhez intézett.

A hidépítési tervek elkészítésekor tudvalevőleg úgy határoztak, hogy a körtöltést, amely a keményítő gyár átjárói között vonul el, le kell bontani és a part egy másik részére áthelyezni. A körtöltés elhelyezését az Óvár-tér parcellázása teszi szükségessé. A töltés áthelyezésével ugyanis az Óvár-tér felszabadul és a város végrehajthatja azt a határozatát, hogy a terület házak részére parcelláztatja.

De a körtöltés áthelyezésének akadályja volt a Zsigmondháza község által benyújtott fellebbezés, amely már hóna-

pok óta elintézetlenül hever a földmivelésügyi miniszteriumban. *Institóris* Kálmán polgármester budapesti tartózkodásai alatt több ízben megsürgette a fellebbezés elintézését, de a sürgetés mindaddig nem járt eredménnyel. Ma azonban Müller Károlynak, Aradváros országgy. képviselőjének sikerült egy lépéssel előbbre juttatnia az ügyet.

A múlt héten a körtöltés ügyében egy aradi polgárokból álló küldöttség felkereste Müller Károlyt és megkérte, hogy érdeklődjék az ügy iránt. Ugyanez a küldöttség *Institóris* Kálmán polgármesternél is járt az ügy megsürgetése iránt. Müller Károly a küldöttségnek készséggel megígérte, hogy az ügy érdekében mindent meg fog tenni és ma tényleg sikerrel járt el a földmivelésügyi miniszteriumban. Ugy a referens, mint az osztályvezető tanácsos rögtön informáltatták magukat az ügyről és kötelező ígéretet tettek Müller Károlynak, hogy a hónapok óta függőben levő ügyet *nyolc napon belül* elintézik és ugyancsak *nyolc napon belül* megküldik a határozatot a városnak.

Ha az elintézés a városra nézve kedvező lesz, — amit valószínűnek tartunk, úgy végleg elhárult az Óvár-tér parcellázásának akadályja.

HIREK.

Csiky Gergely.

Arad, október 19.

Sajnos, de úgy van, hogy Arad-megye multja nagyon szegény irodalmi nagyságokban és innen az a körülmény, hogy Aradon még egyetlen írónak sincsen szobra. Mindössze Fábrián Gábort, a klasszikus műfordítót, Sárossy Gyulát és Csiky Gergelyt mondhatjuk a magunkénak. De ezeknek kultuszáért is csak nagyon kevés történt eddig. Fábrián Gábor emléket csupán egy emléktábla őrizi és a róla elnevezett utca. Sárossy Gyulának még emléktábla sem jutott, csupán egy nyul farknyi utca.

A harmadik irodalmi nagyságnak, Csiky Gergelynek, akit talán első helyen kellett volna említenünk, eddigelé szintén semmi sem jutott a kegyeletből, csupán a róla elnevezett utca. Pedig tizenöt éve már annak, hogy a magyar drámairodalom egyik uttörője meghalt. Tizenöt év: nem olyan nagy idő, de ahhoz elegendő lett volna, hogy emléket állítsunk a megye büszkeségének. Azóta már szobrot is állíthattunk volna neki Aradon. Ennyire, sajnos, nem jutottunk. A kegyelet csupán egy emléktábla erejéig dobog a szivekben.

Vasárnap helyezik el az emléktáblát Pankotán, annak a háznak a falán, ahol a drámaíró megszületett. Tizenöt év után ez lesz az első ünnepség, amelylyel Csiky Gergely emlékének adózunk. Az emléktábla leleplezési ünnepélyén bizonyára jelen lesznek a hivatalosok és félhivatalosok. Ez mindenestre emelni fogja az ünnepség fényét, de nagyszabásúvá csak az fogja tenni, ha a város és a megye közönsége is részt fog venni az ünnepségen. Csiky Gergely annyit megérdemel, hogy szülőmegyéjének

közönsége is lerója iránta való háláját és kegyeletét.

— **Csiky ünnep.** Vasárnap lesz országos ünnep keretében a pankotai Csiky-emléktábla leleplezése. Az érdeklődés egyre fokozódik az ünnepély iránt s nagy számmal jelentik be a testületek képviselőiket. A már említettekön kívül a következő küldöttségek vesznek részt: *Aradváros* képviselőiben: Institoris Kálmán polgármester, Verjassy Lajos helyettes polgármester, Kádas Kálmán főjegyző, Lócs Rezső tanácsnok; *Aradmegye* részéről: Dálnoki Nagy Lajos dr. allspán, Schill József főjegyző, Boros Iván tb. főjegyző, Heppes Aladár, Hanthó Jenő, Darányi János, Nachtsébel Gyula, Verzár István, Jakabffy Gyula, Hunyár Algernon, Magyar László dr., Nikodém János; az *arad-csanádi egyesült vasutak* képviselőiben: Hegedűs László igazgató helyettes, Révész Adolf főfelügyelő, Kovács Jakab és Gallényi Ernő felügyelők, Vincze Endre főpénztáros. A Pankotára induló *különvonat menetrendje* ez: indulás Aradról reggel 8 óra 28 perckor, Szentannáról 9 óra 6 p., Világostól 9 óra 24 p., érkezés Pankotára 9 óra 36 p. Visszaindulás Pankotáról délután 2 óra 59 p., érkezés Világosra 3 óra 10 p., Szentannára 3 óra 30 p., Aradra 4 óra 6 perckor.

— **Los von Ungarn!** Bécs-ből táviratozzák: Az osztrák képviselőház ma ülést tartott. A beérkezett ironmányok között van *Stein, Schönerer* és társainak sürgős javaslata, amely fölszólítja a kormányt, hogy Magyarországgal a *közösség megszüntetésének elve alapján* tárgyaljon. A vasuti és honvédelmi miniszterek több interpellációra válaszoltak, mire fölolvasták a roszszaló-bizottságnak az *Onciu-Sternberg* ügyben való jelentését, amely azt javasolja, hogy *Sternberg grófnak ne fejeztessék ki a rosszalás.* Erre fölszólalt Onciu lovag, előadta a tényállást és utalt arra, hogy Sternbergnek szokása a sértegetés. Különben a Házra bizza, hogy az ügyben döntsön. *Sternberg* gróf beszéde után az ülés hamarosan véget ért mert mikor szavazásra került a sor, a képviselők mind *kivonultak a teremről.* A Ház nem volt határozatképes, és így az elnök kénytelen volt az ülést be-rekeszteni.

— **Mikszáth Kálmán összeférhetlenségi ügye.** Budapestről táviratozzák: A képviselőház mai ülésén kisorsolt ítélőbizottság tagjai ma délután 2 órakor ültek össze *Mikszáth Kálmán* összeférhetlenségi ügyének elbírálása végett. A bizottság *Malatinszky György* korelnök vezetése mellett *Nagy Ferenc* az a bizottság elnöke és *Simonyi-Semadam Sándor* elnökövé választotta. Az elnök fölkérésére *Hellebronth Géza*, az állandó összeférhetlenségi bizottság elnöke ismertette az ügyet, elmondván, hogy Mikszáth Kálmán mindjárt képviselővé történt megválasztása után bejelentette *Justh Gyula* házelnöknek, hogy a *Tudor* magyar accumulator-gyár vezetősége őt igazgatósági taggá választotta. A gyár csak most épül, de mivel állami szubvenclót kap, azt hiszi, hogy állása a képviselősséggel összeférhetlen és ezért bejelenti. *Justh* áttette az ügyet az összeférhetlenségi bizottsághoz, amely előtt Mikszáth kijelentette, hogy még mandátuma igazolása előtt lemondott igazgatósági állásáról. Ezt a gyárnak igazgatója is igazolta. Az állandó összeférhetlenségi bizottság tárgyalatlannak mondta az ügyet, de a házszabályok értelmében mégis át kellett tenni az ügyet az összeférhetlenségi ítélőbizottság elé. *Nagy Ferenc* elnök ezután fölvetette a kérdést, hogy

forog-e fönn összeférhetlenség Mikszáth ügyében, mire a bizottság 11 szóval egy szavazat ellenében kimondta, hogy *összeférhetlenség erre nem forog fönn.*

— **Donáth Sándort szabadlábra helyezték.** Az Eötvös-utcai dráma hőst *Donáth Sándort*, akit a vizsgálóbíró rendeletére hétfőn a kórházból az ügyészség fogházába szállították, *Domokos László* vizsgálóbíró ma *Nagy Sándor dr.* védő előterjesztésére szabadlábra helyezte. A szabadlábrahelyezés azzal az indoklással történt, hogy *Donáthnak* Pécskán rendes lakása és foglalkozása van és hogy a rá kiszabandó büntetés nem lehet olyan súlyos, hogy szökést kíséreljen meg. *Donáth* szabadlábra helyezése után rögtön vonatra ült és hazautazott Pécskára, ahol ágyba feküdt, mert állapota még mindig veszélyes.

— **A szociálista tanítók ellen.** A Magyar Tanítók Országos Bizottságának igazgató-tanácsa *Kozma László* vezetésével tegnap ülést tartott a községi és felszekereti tanítók fizetésrendezése ügyében. Az elnöki megnyitó után *Kovács Vince* üdvözölte az új elnököt, mint a tisztességes magyar tanító miataképét. *Kovács Vince* szavát tette a lapok közleményét, mely szerint az *Abtúj-Tornamégyei Tanító-Egyesület* legutóbbi közgyűlésén 59 szóval 41 ellenében elhatározta, hogy csatlakozik a szociálista-párthoz s kívánja, hogy a tanítósság az iskolában is tanítsa a szociálista tanácsot. Határozati javaslatot terjeszt be többek nevében, hogy a Tanítók Országos Bizottsága sajnálattal és megdöbbenéssel veszi ezt tudomásul, reméli, hogy ez az eset elszigetelten maradjon s bizalommal van a magyar nemzet és kormány iránt. Ezt a javaslatot elfogadták.

— **Megpofozott milliomos.** A most megtartott zombori lóversenyre *Paunovics Radivoj* dúsgazdag *rutovári* nábob is elment. *Paunovics* a lóversenyen sok pénzt vesztett. A verseny után nem a legjobb hangulatban kihajtatott a zombori állomásra és mivel az esti gyorsvonat még nem érkezett meg, a pályaudvari vendéglőbe tért és ott nagy hangon frissítőt kért német nyelven. A főpincér a legilletelmesebben kijelentette, hogy németül nem tud, legyen szíves magyarul beszélni. *Paunovics* erre durva szitrozódásra fakadt és hatalmasan *arcul vágta a főpincért.* Azonban a főpincér sem volt rest es a magyarfaló nábobot szemtanúk állítása szerint *egy vágta háromszor pofon, hogy az megszédült.* Természetesen az incidensnek számos nézője akadt, akik mindnyájan megelégedés el látták a magyargyűlölő alak erőlyes megleckéztetését.

— **Halálozások.** *Schwarz Lipót* tekintélyes zágrábi földbirtokos és nagyiparos Budapesten meghalt. Az elhunytban *Herzel Bernát*, az aradi *Weitzer-féle* vasgongyár igazgatója mostoha testvérét gyászolja. *Schwarz* végrendeletében *felmillió koronát* meghaladó összeget juttatott különböző zágrábi jótékonykéltu intézményeknek.

Súlyos csapás érte *Buchwald Odön* városi tiszviselőt. Fiatal neje, született *Hendrey Szilárdka*, akivel csak nyolc hónappal ezelőtt kötött házasságot, ma este 21 éves korában meghalt. A korán elhunyt fiatal asszonyt, aki leánya volt néhai *Hendrey Pál* aradi tekintélyes földbirtokosnak, kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése 22 én délután lesz.

— **A debreceni királyi biztos nyugdíja.** *Naszády Iván* debreceni volt királyi biztos, ki táblabírói hivatalát felcserélte a rövid életű királyi biztossággal, teljes magányban éli napjait Debrecenben. *Naszády* azóta várja nyugdíjügyének elintézését. *Naszádynak* hír szerint 12.000 korona nyugdíjat helyezett kilátásba a Fejérváry-

kormány. Az új minisztérium azonban változtatott ezen az ígéreten. A múlt héten elintézték a volt királyi biztos nyugdíjügyét és pedig olyformán, hogy csak a táblabírói fizetése után kap nyugdíjat. A belügyminiszter szolgálati évelnek megfelelő nyugdíjat ad. *Naszády* mint másodosztályú táblabíró, évi 7200 kor. fizetést huzott. Szolgálati éve után 90 százalékot vagyis 6480 koronát kap nyugdíjképen.

— **Aradi kereskedők gyűlése.** Az *Aradi Kereskedők Köre* népes választmányi ülést tartott csütörtök este, *Tedeschi Viktor* elnöklésével. Napirend előtt az elnök meleg szavakkal emlékezett meg a kör tiszteletbeli titkáranak és hosszú időn át volt lelkes munkásának, *Hönich Márkusznak* elhunytáról. Az egyes osztályok havi jelentései után az elnök beszámolt arról, hogy a körnek az *aradi fűszerkereskedők egyesülés nyolc órai esti záróórája* iránt indított mozgalma teljes sikerral járt s a fűszerkereskedők egyezménye már szeptember 15-én életbe is lépett s azóta teljesen bevált. A választmány ezt örömmel vette tudomásul s kimondta, hogy a közönséghez ismételt figyelmeztetéseket fog közzétenni, oly irányban, hogy bevásárlásait nyolc óra előtt eszközöljék, nehogy a késedelmes bevásárlók a záróra pontos betartását akadályozzák.

Élénk vita keletkezett az új munkásbetegsegítő törvényjavaslat ügye körül. A javaslat törvényre emelkedése esetén az aradi kereskedelmi betegsegítő pénztár, az aradi kereskedő ifjak betegsegítő egyesülete is megszűnnek és a kerületi munkásbetegsegítő pénztárba olvasztatnák be. A betegsegítő egyesületnek a kör választmányában is helyet foglaló tagjai fölhívták a kört, hogy ez ellen lépjen sorompóba. *Tedeschi Viktor* elnök, *Guld Emil*, *Meer Armin*, *Hoffmann Sándor*, *Klein Sándor* és mások fölszólalása után kimondta a választmány, hogy csatlakozik az aradi ipartestületnek hasonló irányu akciójához s arra a gyűlésre, a melyet az aradi ipartestület vasárnapra összehívott, a maga részéről meghívja Arad kereskedőit s azon kifejtji a kereskedelmi köröknek a törvényjavaslat ellen való álláspontját. Érdekesebb tárgy volt még a Nagyvárad és Bihar-megyei Kiskereskedők Tarsulata által küldött átirat. A társulat föterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez a *félszázalék leirata* tárgyában, amelyet azok a megyéjükbeli főszolgabírókhoz intéztek a szövetkezetek propagálása érdekében, s kérte a minisztert, hogy e rendelet visszavonása iránt intézkedjék. A választmány helyeselte a fölirat tartalmát, de kimondta, hogy a maga külön állásfoglalása előtt *bevárja az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülésnek* ez irányban indított akciójának eredményét. Végül elhatározták, hogy akcióit indítsanak az iránt, hogy azon *kereskedő-főnökök*, akik még nem tagjai a körnek, szívesen bevonassanak, továbbá, hogy a kör tagjai között való érintkezés élénkebbé tételére *minden kedden* a kör helyiségében *tagsági összejövetelt* tartanak, amelyre a kör összes tagjait meghívják.

— **Két koronáért eladott gyermek.** Rémgénybe illő verrokonai kegyetlenségről beszélt egy 8 esztendő — árva — gyermek tegnap a győri rendőrségen, ahová két kőművesinas bevittte. A kis fiút, névszerint *Molnár Józsefet*, a két inasgyerek a Győr és Szabadhegy közötti országúton találta lerongyolt állapotban, éhségtől meggyötört tagokkal. A kis gyermek azután a rendőrségen elmondotta, hogy *Bönyön* volt nagypapjánál, aki a gyereket vándorkomédiásoknak *egy deci pálinkáért és két koronáért eladta.* Gyarmaton akadtak rá a csendőrök, a komédiásoktól elvitték és *Győrbe* hozták, ahol a nyulbíró vette át a szerencsétlen fiút, s hazavittte Nyulra. Két három napig őrizte is ott a teheneket, de tovább nem tartották s ekkor a fiú Győr felé vette útját, amikor a két kőművesinas rátalált.

— **Házasságok.** *Juhász Gyula* uradalmi intőző holnap délelőtt tartja esküvőjét *Grünwald*

Margit királynéja, néhai Gfűwald Ferenc kereskedelmi és iparkamarai elnök és nagyke...

Weisz Frigyes, a Gzella biztosító intézet központi tisztviselője, október 28 án délután...

Aradiak különvonata a Rákóczi temetésre.

A kassai fejedelmi temetés alkalmából Arad hazafias polgársága külön vonat indítását határozta el.

Az ügyvédi kamarából Az aradi ügyvédi kamara közölni teszi, hogy Nemes Viktor dr. ügyvédet, Körösbánya székhelyi az ügyvédek...

Schwartz Zsigmond szőnyegkiállítása mind nagyobb érdeklődést kelt városunk műértő kö...

Veszek tört aranyat, ezüstöt, gyémántot, briliántokat, gyöngyöket, a legmagasabb árakért, avagy új tárgyakra átcserelek.

Egy népszerű. A „Moll-féle sósborszesz” által a betegeknek egy ép oly gyógyhatásu, mint olcsó szer nyújtatik kőszvényes és csuszos bántalmaknál.

Szappanok, fogkefék és pipere szerek legjutányosabban Vojtek és Weisznál.

SPORT.

Lóversenyek Aradon. Holnap szombaton délután megélnék a csatái gyep: megkezdődik az Aradi versenyegylet két napos meetingje.

- 1. Fővárosi gátverseny. 600 korona a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Tav. 3200 m. Tipjeink: Nagy is álló.
2. Sofronyai díj. 1000 kor. a győztesnek, 800 kor. a másodiknak, 200 kor. a harmadiknak. Sikverseny. Tav. 2400 m. Tipjeink: Pjacesvich-ist. — Schen-istálló.
3. Csátsai díj. 1500 kor. a győztesnek, 800 kor. a másodiknak, 200 kor. a harmadiknak. Gátverseny. Tav. 2800 méter. Tipjeink: Idylle — Gyöngygyök.

- 4. Eredő verseny. 1000 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, T.v. 1600 m. Tipjeink: Kabala — Sep. 64 ménes.
5. Hadsereni gátverseny. 1000 kor. a győztesnek, 300 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. T.v. 2400 méter. Tipjeink: Mary — Koller istálló.
6. Mácsai díj. 1000 kor. a győztesnek, 300 kor. a másodiknak, 200 kor. a harmadiknak. Akadémia verseny. T.v. 4000 m. Tipjeink: Nevelletlen — Givr Gurr.

NAPIREND

Október 20. Szombat. Róm. kath. naptár: Vendel. — Protestáns naptár: Iréne. — Izraelita naptár: Sabbat, Ros. Chodes. — Görög-keleti naptár (október 7.): Sergius. — A nap két 6 óra 25 perckor, nyugszik 5 óra 3 perckor. Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, nyugaton elvétve csapadék. A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelőintézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3-4. Dr. Fodor Ödön délelőtt 8-9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8-9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12-1 órakor. Október 20. A világi iparosifjuság táncmulatsága (Mátyás király szálloda.) Október 20-21. Aradi lóversenyek. Október 21. Az aradhegyaljai szállósgazdák egyesületének rendkívüli közgyűlése délelőtt 11 órakor (Gazdasági-egyesület.) Október 23. Az aradvármegyei közszégi és kőrgyészkek egylete és nyugdíjintézetének választmányi ülése délután 4 órakor, közgyűlése délután 5 órakor (Megyeház.) Október 24. Aradvármegyei évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Városi közgyűlés délután 4 órakor. Október 27. Az aradi korcsolyázó-egylet közgyűlése este 6 órakor (Városház.) Október 28. A Weitzer János gép-, waggongyár és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak.) November 7-8. Az aradvármegyei gazdasági-egyesület baromivásárja.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 19

Október közepe táján máskor borongós őszi napok szoktak lenni, míg ezuttal olyan időjárás uralkodik, hogy azzal minden tekintetben megiehetünk elégedve. Nem is hallani panaszt a gazdáktól, úgy is, mint a megjelent hivatalos jelentés eieg kedvezőnek tüntetik fel a vetések állását.

A gabonaüzlet a bizonytalanság jegyében áll. Az árfolyamok kis kereten belül ide-oda hullámzánk. Egy tartós szilárd irányzat nem bir uat törtni.

A mai piacon e adás: k-rült:

- 1500 mm. buza 6 70—6 90.
500 mm. új tengeri 4.10—4.20.
Névleges jegyzés:
Árpá 5 50—5 60.
Zab 6—6 10.
Rozs 5 30—5 40.

Árak koronaertékben, 50 kilónként értendők.

Budapesti áru- és értéktözsde.

Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Budapest, október 19

Amerika 1/8 magasabb. Kinlát és vételkedv jó. Elkelt 20,000 métermassa tartott arakon. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tözsde.

- Buza októberre . . . . . 7.15—7.16
Áprilisi buza 1907-re . . . . . 7.46—7.47
Rozs 1907. áprilásra . . . . . 6.55—6.56
Zab 1907. áprilásra . . . . . 7.06—7.07
Új tengeri 1907-re . . . . . 5.17—5.18

Zárul 5 órakor:

- Buza októberre . . . . . 7.17—7.18
Áprilisi buza 1907-re . . . . . 7.45—7.46
Rozs 1907. áprilásra . . . . . 6.56—6.57
Zab 1907. áprilásra . . . . . 7.06—7.07
Új tengeri 1907-re . . . . . 5.18—5.19

Zárul 5 órakor:

- Osztrák hitelrészvény 671.75
Magyar hitelrészvény 811.25
Leszámitolóbank részvény . . . . . 514.—
Magyar jelzálog hitelbank 513.50
Rima-Murányi vasúti részvény 581.25
Osztrák-magyar államvasutal részvény 678.85
Déli vasut 181.50

IDEGENEK ARADON.

— Október 19. —

Fehér Kereszt szálloda. Pranbergi Lippert István cs. és kir. főkonzel Köln. — Klobusiczky Andor huszárfőhadnagy és neje Gurazáda. — Nemes József dr. ügyvéd Budapest. — Vasmer Antal báró neje és testvére Simánd. — Perisier Zoltán dr. polgármester Nagybecskerek. — Litke József pezsgógyáros. — Schey Pál huszárszázados Nyiregyháza. — Vinter N. dr. Eszék. — Főbád N. dr. Eszék. — Rteblo Aladár dr. ügyvéd Budapest. — Klár Gusztáv birtokos. — Hetényi Aladár birtokos Keszthely. — Szentiványi József joghallgató Buttyin. — Lányi Marcel tisztviselő Budapest. — Herczföld Géza tisztviselő Budapest. — Zombori Miklós tisztviselő Eger. — Pállós N. mérnök Budapest. — Stagelschmied József mérnök Nagybecskerek. — Fiecher N. földbirtokos Eszék. — Zemplényi Armin kereskedő Budapest. — Nárdvári Iván birtokos Eszék. — Hevesy Kálmán birtokos Budapest. — Fischer E. kereskedő Grác. — Vas Arpád birtokos Nagyszalonta. — Német József r. k. plébános Nagyvárad. — Kutasi József gazdálkodó Temesvár. — Sárkány Adorján ügyvéd Budapest. — Hegedüs Mihály birtokos Makó. — Lányi Alfréd háztulajdonos Budapest. — Fehér Károly gyógyszerész Budapest. — Katona Róbert dr. ügyvéd Budapest. — Udvardy Tihamér háztulajdonos Budapest. — Hevesy Imre joghallgató Budapest. — Nemes Géza joghallgató Budapest. — Verfel Miksa utazó Prága. — Vohl Ede utazó Budapest. — Roman B. utazó Budapest. — Scherhag N. utazó Budapest. — Braun N. utazó Budapest. — Messer Béla utazó Budapest. — Unger Mór utazó Budapest. — Lang Samu utazó Budapest. — Friedrich F. utazó Budapest. — Krausz Herman utazó Budapest. — Sági Adolf utazó Budapest. — Krausz Ede utazó Besztercebánya. — Rosenwasser I. utazó Bécs. — Valter I. utazó Bécs. — Wiener N. utazó Bécs. — Vachler Lajos utazó Bécs. — Amon Rudolf utazó Bécs. — Niedermayer Alfréd utazó Bécs. — Rókus Mihály utazó Bécs.

Központi szálloda. Sereczter Ede dr. ügyvéd Marosudas. — Kron Rezső gyáros Basel. — Walther Radosz magánzó Elek. — Wittman György magánzó Elek. — Árpás N. magánzó Győr. — Redlich Károly utazó Bécs. — Barthonek Károly utazó Pozsony. — Bleier Mór utazó Meretan. — Schick Ödön utazó Budapest. — Tompa Károly magánzó Nagyszalonta. — Havassy Gyula dr. ügyvéd Budapest. — Bauer Emil birtokos Nagynom. — Czárán János birtokos Seprős. — Piansich Aladár körjegyző Nagyak. — Gerhardt Antal hivatalnok Budapest. — Ruffy Pál állami tanácsos Budapest. — Freund Ödön kereskedő Temesvár. — Parsor Károly kereskedő Budapest. — Wirth Antal kereskedő Budapest. — Schwarcz Herman kereskedő Budapest. — Winkler D. H. kereskedő Budapest. — Baruch N. Budapest. — Unger Béla kereskedő Budapest. — Bradl Henrik kereskedő Budapest. — Prager Bertalan kereskedő Budapest. — Kardos Samu mérnök Makó. — Förstel Ottó mérnök Berlin.

Pannonia szálloda. Bauner Gyula cukorgyárti hivatalnok Mezőhegyes. — Dr. Juszt Ferenc orvos Simánd. — Eckhardt Oszkárné és leánya Tornyai. — Springer Mihály bányahivatalnok Zám. — Fodor Gyuláné szolgabiróné Piski. — Grosz Ödön pinczer-ügynök Budapest. — Leicher Henrik birtokos Zám. — Blaga György lelkész Hónorog. — Gábor Traján és neje kovácsmester Seprős. — Nemes József utazó Budapest. — Pintye János lelkész Dézna. — Fránczika Janos birtokos Agris. — Buzsurka József jegyző Otlaka. — Popovics Mária lelkész Buttyin. — Tasch Ferencz kereskedő Temes-Rékas.

Üzlet-megnyitás. Angol uri szabászati műhelyünket Arad, Atzél Péter-utca 1. sz. a. (Aradi Első Takarékpénztár épületben) megnyitottuk. Magyar és angol szövetek, s e szakbeli divat-ujdonságok nagy választékban. ENGEL és SCHEER uri szabók.

Angol A kizárólagos posztó gyári raktárban öltöny szöveteket 35⁰0 megtakarítással árusítunk.

Leichner és Fleischer
Arad, Szabadság-tér 17.
Fiuk részére maradékok kaphatók.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 19. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 120—124 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 124—126 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 124—128 fillérig.

Valódi
Perzsa Szőnyegek
raktára
Arad, Andrassy-tér 22.
(Hajós-gyógytár mellett)
Schwartz Zsigmondnál
létezik.
Árak 15 forinttól kezdve.

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpaképződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrovidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpaképződés a hajtalajt megzavarja és a haj gyökereit kiszáradja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszeszt” és ezekre mindig elismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után megszüntet mindennemű hajbetegséget, megátolja az ősülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növeését. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszesz csak silány, ártalmas utáztat. Kapható az egyedül készítőknél: Koráni és Wachsmann drógerie és cosmetic laboratory, Szabadka.

Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész urnál és Vojtek és Weisz droguerista urnaknál. 1906

Disznótor és jó bor van a 888 vendéglőben.
Tisztelettel:
Répásy Pál,
vendéglős.

2664

Mindenütt kapható
**Garg-
léle Kalodont**
nélkülözhetlen fog-crém, 3945
a fogakat tisztán, fehéren és egészségesen tartja.

VÁROS ÉS MEGYE.
Aradváros közgyűlése.
— A tárgysorozat. —

Aradváros törvényhatósági bizottsága által október hó 24 én d. u. 4 órákor tartandó rendszeres havi közgyűlésen tárgyalás alá kerülő ügydarabok **folvátolagos sorrendje** ez:

67. A tanács jelentése Duma György, Solymosán Illés, Rögneán Ferenc, Lineberger Paula, Goron János és Paska Ignác által emelt új épületeknek adómentessége tárgyában; és 68. Steiner Józsefnek a Boczkó-utca végén levő telekből a város részére átengedendő területre vonatkozó ajánlata tárgyában. 69. A Temesvár-Nagyszentmiklósi h. ó. Vasút Részvénytársaságának bejelentése az előmunkálati engedély megkapásáról. 70. A tanács jelentése az aradi vízvezeték művek részvénytársaságának a vízvezeték művek megvásárlására vonatkozó 1:650/517—1906. számú közgyűlési határozat ellen bejelentett tiltakozás tárgyában. 71. Az Élővíz-csatorna át a Török Gabor utcánál és a Szél-utcánál építendő hidakra vonatkozólag; és 72. a Gulyatelepből 294 hold föld haszonbérlete iránt kötendő szerződés tárgyában. 73. Dobró Pál kérvénye a városi bérlettel Gellindülöbéli 677—681/1100 hold föld bérleti biztosítékának letétele a ol való felmentése iránt. 74. A tanács jelentése Schaffer Richárdnál a Lloyd helyiség átalakítási munkáira kötött szerződés jóváhagyása iránt. 75. Schauer Rupert kérvénye a Libásdülöbéli II. 8. számú 5 hold föld bérletének Angel Miklósról való átraházása iránt. 76. Varga Jakab p. cetisztítási vállalkozását feleltetése évi 2000 korona segély kiutalványozását megtagadó 20634—906 sz. tanácsi határozat ellen. 77. A tanács jelentése Moskovitz Zsigmonddal a városi szin- és bérházépületben bérlet üzleti helyiségre nézve kötött szerződés jóváhagyása iránt. 78. U. az Jovanov Jánossal a közlegelőbéli 21. számú 5 hold föld bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 79. U. az a közlegelőbéli 11. és 15. számú 5—5 hold föld bérbeadása iránt tartott árverések eredményéről.

CSARNOK.

Levelek.

Irtá: **Beatrice.**

(Végo.)

III.

Nem sokat írok, édesem. Köszönöm leveleidet, érdeklődésed. Még mindig süt a nap, az élet szebb, mint valaha. Miklós szeret: kell ennél több, hogy a világ szép legyen?

IV.

Édes Mariska, szinte félve kopogtatok magánad. Milyen rég volt, hogy beszélgettünk, 2—3 éve, mit tudom én.

Odavint ma a z van, de nálam hideg és szomorú. Szeretnék megírni mindent; de ősz szeszűzáltak a gondolataim, szegény fejem, megkínózta az örökös töprengés.

Ismeri a régi nótát? Berký elhagyott. Tu nagyon szerettem B-lefiradt: az odaadásomra, megunt. Nem igaz. Hiszen nekem olyan szépen megmondta, hogy miért kell engem elhagynia. Ne higgyen a rágalmaknak, Miklós jó és becsületes, nem csak meg engem. O a maga ura volt, de élt az anyja. És nem kívánt mást Miklóstól, mint hogy megdőljön, gyermeke legyen, neki unokája, a régi név, a nagy vagyon fenntartója. É: gyerekért rimánkodott az öreg asszony, még ha az én gyerekem is. És érti, nekem nem lett gyerekem. Aztán jött egy fiatal lány, széke, derűs kek szemekkel — az anyám barna és szomorú — fiatal volt és ártatlan, előkelő, életérős, az élet minden szennytől távol.

Csodáihaja e, hogy hatott egy férfira ez a tisztaság, arra, ki már mindent megízelt, csak a tisztaságot nem? és annak gyermeke lehet; gyermeke, tiszta, régi nemesi véradó, a Berký név fenntartója!

Szávíg tartott, míg megértettem, ami velem történik. Miklós ingerlékenységét, egyszerű változó modorát. Szeretett még némelykor, tudta, hogy nagyon szeretem — de az a lány a tisztaságával, széke hajával, fiatalaságával! És en végre megértettem, tisztelem érte, hogy őszinte volt hozzám. Az újabb alitám.

Gavallér volt, bőkezű, mérsékelten megfizetett. Hogy összezsuzta a lelkemet? — Ott hagyta Berký az asszonyát, a féltett szeretett asszonyát — egész szennző volt a városban. És kíváncsiak voltak, ki kerül most az érdekes asszony kegyébe? Jöttek az urak, e ökeidök, gazdagok, hódoltak eksterrel, mások ígérekkel; híressé lettem egészen. Hát miért ne gondoltam sokszor, az egyik kifizetett, jöjjen a másik, a harmadik — így tovább.

D: nevéssen nagyon: ne tudtam, nem tudok rossz lenni, pedig érte: most már akar nek, szeretnék. Ha jöttek az urak sokatmondó mosolyukkal: akarom kacérkodni velük; akarom éni örületesen, hajszolói az élvezeteket, feladni mindent, a Miklós szerelmét, a Miklós csókát — nem gondolkodni sokál de nem lehet. Utálom az embereket és csak gondolkodom, mindennap újra, ugyanarról.

Kell valami után beszérem: angol órákat fogok adni. Van már egy két tanítványom. Az unatkozó asszonyoknak szörnyen érdekes lesz télelem angolul tanulni.

Ádja meg az Isten, édes Mariska.

Nemzeti Színház.

B) bérletszűnet B) bérletszűnet.

Szombaton, 1906. évi október hó 20 án

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban. Irtá: Leon Viktor és Stein Leo. Zenéjét szerző: Lehár Ferenc. Fordította: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Zéta Mirkó	Szathmári A.	Bogdánovic	Delli Lajos.
Valentienne	Fenyvesy M.	Sylvaine, neje	Zalai Margit.
Danilovic	Nyárai A.	Kromow	Borbély S.
Glavári Hanna	Kaposey J.	Olga, neje	Zsigmond A.
Rosillon	Faludi K.	Pristcs, őrnagy	Kulcsár L.
St. Brioch	Beregi S.	Prascovia	Benkóné P.
Cascade	Ladislai J.	Nyegus, írnok	Várnai Jenő.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhlöges, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, véladékokat, éjjeli izzadást.

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárhadban. — Ára 6 pengővel 4— koron.

Juvel égető aparaius

gummilabda nélkül egy
kézzel használható.

Ára Korona 15.—.

Tip-Top égető aparátus

gummilabdával főleg
bársonyégetésre al-
kalmas. Ára K. 16.—.

Kapható 2571

Ingusz I. és Fia

könyv- és papirkereskedésében

Weitzer János-utcza.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

191576—1906. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezzel közzé tétetik, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, ú. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

állomáson	1. évi október hó
Debreczen	23-án d. u. 2 óra
Arad	23-án d. u. 2 óra

Budapest, 1906. évi szeptember havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Egy 3—4 szobából álló

ház

a belváros közelében

megvételre

kerestetik

Ajánlatokat „magános ház” jellegével a kiadóhivatal továbbítja.

Magyar király vendéglő.

Ajánlom a tisztelt közönségnek kiünő

édes hegyi mustot és karczost,
valamint tiszta magyarádi ó-beraimat.

Házilassan vezetett magyar konyhám a legjobb ételekkel szolgál.
Minden csütörtökön és pénteken **hallestély.**

Minden szombaton saját vágásu disznótor-estély.

Székely gulyás, töltött káposzta, malacz pörkölt, friss disznó aprólék.

Tiszta étellel

2548

Porczán Lajos, vendéglős.

Alapított 1869.

Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár

Arad, Halász-utcza.

Ajánlja saját a legjobb tűzmentes agyagból készült

cserépkályháit és kandalóit

minden kivételben, ugyszintan **takarék-tűzhelyek és fürdőkádak kifalazását, nemkülönben központi fűtések berendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javitások vagy átalakítások** megbízható szakképzett szerelők által pontosan és gyorsan, a lehető legjutányosabb árban végeztetnek egy helyben, mint vidéken.

Összes cserépkályháim bármely rendszerű vasbetéttel mint **gyorsmelegítő** kívánatra felszerelhető, nemkülönben Maltinger rendszer szerint fekete vagy pirszen fűtésre mint töltő kályha felállítható.

B. megbízását kérve, maradtam

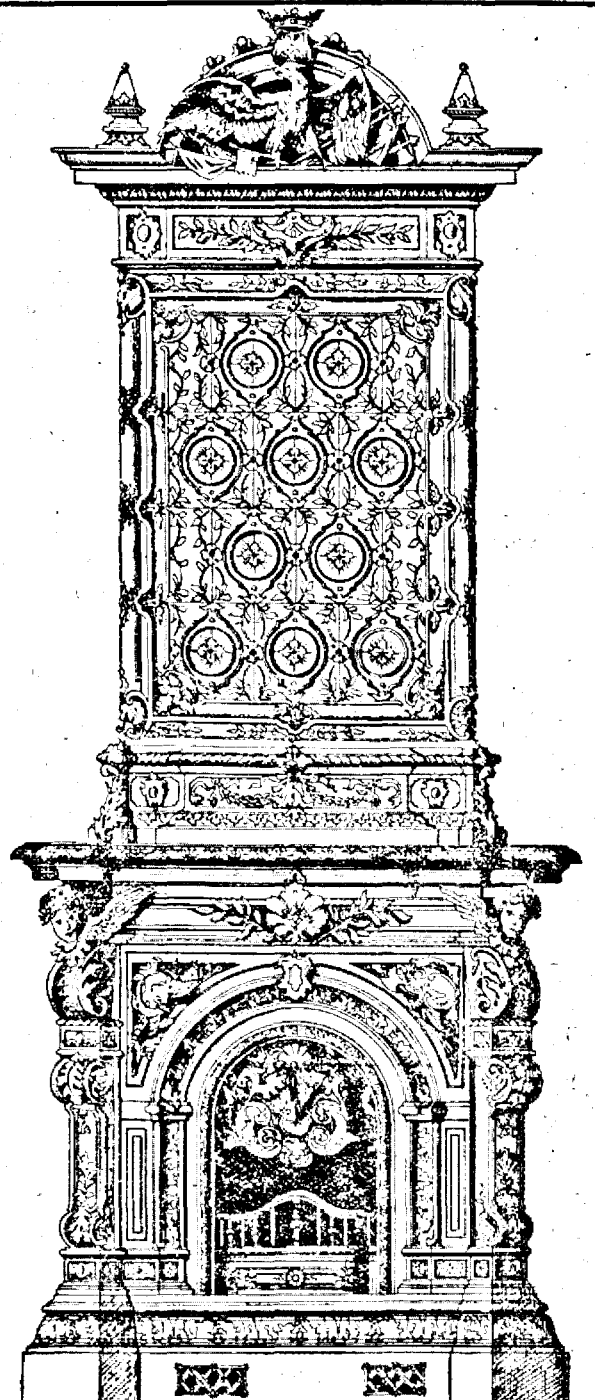
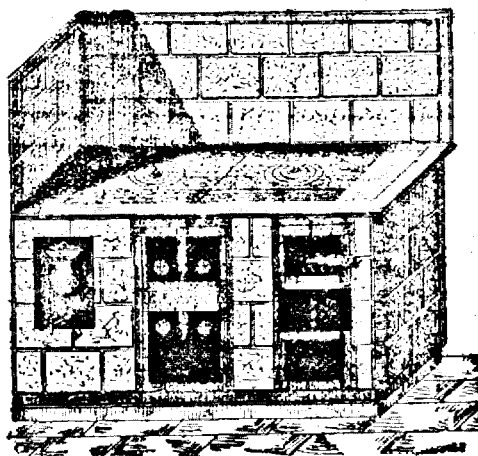
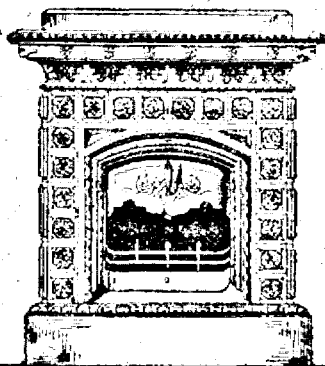
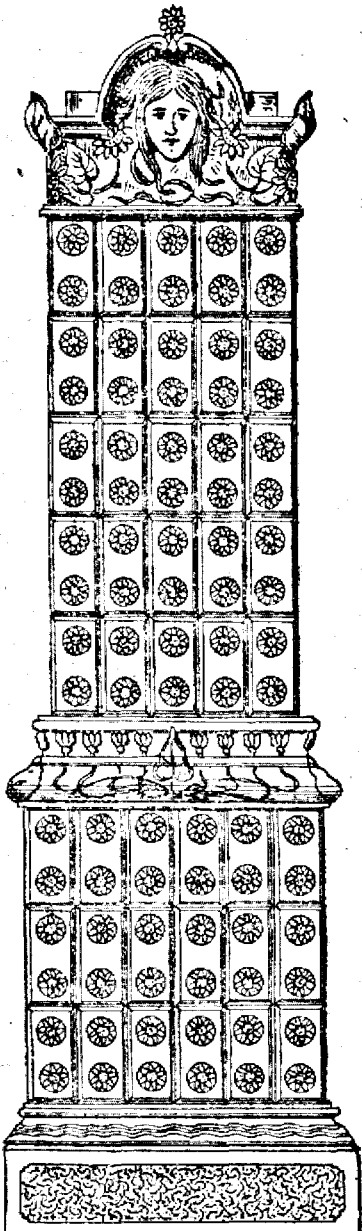
2657

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Képes mintakönyv kívánatra bárkinek bérmentve megküldetik.

Tanulóleányok felvételnek.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Globin

a legjobb és legfinomabb Czipő tisztítószer

Egyedüli gyártás: Fritz Schulz, Budapest, részvénytársaság Lipóse és Eger.

Az 1902. évi versenyi Ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi maki Ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L.

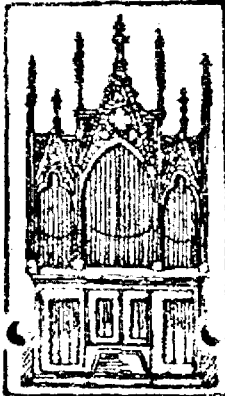
ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MŰINTÉZET (villamos üzemre berend.)
TEMESVÁROTT.

Szállt kitűnő, legújabb rendszer szerint készített

pneumatikus orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb árak mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások át vétetnek, olcsón és kitűnő szakértelemmel eszközöltetnek.

Bővebbi felvilágosítással és költségvétéssel szívesen szolgálunk.

Az 1896. évi kiállításon a nagy milleniumi éremmel kitüntetve.

Uj üzlet!

Kállai és Borhegyi

lithografiai műintézet és könyomda

ARADON, Atzél Péter-utca 1. sz. (Aradi első takarékpénztári épület.) Bejárat Zrinyi-utca.

Elvállal névjegyek, címkék, címkártyák, esküvői jelentések, számlák, körlevelek, levélpapírok, térképek, díszokmányok, részvények, plakátok, autografiák stb. elkészítését jutányos ár mellett a legmodernebb kiállításban.

2646

Lithografia. K ö n y o m d a.

Uj üzlet!

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsem a t. szőlőbirtokos urak figyelmét felhívni, hogy **addig, míg készletem tart** ez évi szőlőoltvány-terméséből álló szép, **dus gyökerzetű**

bor és csemege-fajú szőlőoltványok kerülnek eladásra,

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlom **dus gyökerzetű szőlőoltványaimat**, továbbá gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola veszőlmet.

Az oltványokkal való sikeres pótlási eljárásai t. vevőimnek kívánatra szívesen szolgálak.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány utca 13. Telefon 410.

Értéktőzsde.

A magyarországi nagy termés és a politikai helyzet állandósága következtében élénk értéktőzsdék várhatók, különösen pedig egyes értékpapírokra nézve, melyek rendkívüli emelkedő képességgel bírnak! Egy elismert és tekintélyes bankszakember szívesen ad szakszerű felvilágosításokat és utbaijazításokat csekély nyereség-részesedés ellenében, a spekulációhoz szükséges fedezet 500 korona kötésenkint. Szíves megkeresések „Bankszakember” jelige alatt Eckstein Bernát hirdetési irodájába

Budapest, V. Mérleg-utca 12. intézendők. 3447

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Valódi finom kivitelü

SZŐRME BOÁK

Persianer, Skonks legújabb fagonokban raktáron vannak.

Egyes darabok 200 koronáig.

Rosenblüh K. és Társa.

3811

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Szőnyegmaradékok - meglepő olcsón!

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!

APRÓ HIRDETÉSEK.

AKINEK

Ismerettség híján

házasra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinozellőre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdaszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
vagy szükségére.

AKI

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterületet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”
kis hirdetési

rovatát használja.

Jó családból való

2 fiu azonnali belépésre mint tanács felvételek Elak (Aradmegye) özv. Schwarz Jakabné és Fia vegyeskereskedő és bőr-ru üzletében. 2588

Egy külön bejárati

utcai szoba Zoltán utca 2 szám alatt kiadó. 2649

Kerestetik

két szobás gargon lakás a Fő téren. Szabadság-téren, vagy ezeknek valamely mellékutczájában. Csinos butor, különbejárás főtétlenül megkivántatik. Ajánlatokat gargon jellege alatt a kiadóhivatalba kérünk.

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban Ingusz I. és Fia könyvtárkereskedése Arad 235.

Szőlő eladó
Ó-Paulison a falu közelében 3700 tőkével,
3 éves, olcsó áron.

Bővebbet

Marx Ferdinánd urnál
Paulison. 2661

Telefon 337.

SCHVEFFER EDE

virágcsarnoka

Arad, (Andrássy tér minorita palota)

Halottak

napjára.

Ajánlja díszes kivitelű koszorúkat a legjutányosabb árakban. Ugyiszintén csokrok, asztali díszek szűség esetén 2 óra alatt készítenek. 2619

MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomorbajok, testi bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles háziszor, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ

Moll-féle feliratu ónozzattal elzárva van. A Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csúsz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermekek és felnőttek okszerű bő-ápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszékhely: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJOS ÁRPAD gyógyszerárúháza. 3804

Modern lakás kiadó!

A most épült emeletes házban,

Flórián-u. 6/c. számú házban

egy 3 szobás előszobával és egy 4 szobás előszobával és mellékhelyiségeivel kiadó:

Bővebbet Brunner Bélánál Arad, Szabadság-tér. 2668

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Mollnak védjeggyét és aláírását tünteti fel.

csak akkor valódi ha

mindegyik üveg Moll A. védjeggyét tünteti fel és „A

MOLL'S
Frankfurt
am. Main
und SalzCsodásan és rögtön hat
lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egyszer megnedvesítjük a lábakat, akkor kétszeri alkalmazás után teljesen és biztosan megszűnik a cipők, illetőleg a lábak undorító büze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 3871

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferencz-utca.

Elhalálozás folytán

bérbeadó avagy eladó
a buttyini személyjoga

gyógytár

összes felszerelésével együtt.

Bővebbet 2654

özv. Ormi Miksánénál

Buttyin (Aradmegye).

1003—1906. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság 1906. V. 1647/2. számú végzése által Gintner Ádám aradi lakos jelentkezésére és több végrehajtók javára, Belházy Géza és neje aradi lakosok ellen 444 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 3768 koronára becsült butorok és egyéb álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés Dürer Gusztáv 105 kor. 46 fill. Márton és Hirsch czég 64 kor. és az aradmegyei takarékpénztár 800 kor. követeiére és jár. erejéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Knézich Károly-utca 2 szám alatt leendő eszközlésére 1906. évi október hó 30. napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108 §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1906. évi október hó 14. napján.

Györffy Arnold,

bíróági végrehajtó.

2660

Tisztelettel értesítjük a nagybecsű közönséget, hogy

MEISLÉS
ADLER
ÚRI DIVAT,
KALAP ÉS FEHÉR-
NEMŰ ÜZLETE

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14. SZ.

(VOJTEK ÉS WEISZ CZÉG MELLETT.)

dusan felszerelt
legujabb és legizlé-
sesebb áruraktárral

október 25-én nyílik meg.

2647